

การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
ในฐานะมหานครระดับโลก

โดย

นางเสาวภาคย์ กระจ่างยุทธ
ผู้ตรวจราชการสูง
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗-๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก
 ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา
 ผู้วิจัย นางสาวภาคย์ กระจ่างยุทธ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองของประเทศ ทำให้กรุงเทพมหานครเติบโตเป็นมหานครและเป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และระดับโลกโดยมีปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นมหานครระดับโลก อย่างไรก็ตามด้วยกระแสการเคลื่อนตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้น การปฏิบัติงานที่ซับซ้อนมากขึ้นแต่มีเวลาน้อยลงกรุงเทพมหานครต้องเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ดังนั้นเพื่อให้มีความชัดเจนและเข้าใจในการจัดบริการสาธารณะในฐานะมหานครระดับโลก ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ คือ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลกและเพื่อเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครโดยวิธีการวิจัยการรวบรวมข้อมูลดำเนินการในสองส่วนคือ ข้อมูลทุติยภูมิ เรื่องผลการดำเนินการของกรุงเทพมหานครตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร จากข้อคิดเห็นในการจัดทำวิสัยทัศน์ ๒๕๗๕ ซึ่งได้จากการประชุมกลุ่มย่อยกับประชาชนกลุ่มต่างๆ และ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก กับผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ถึงความคาดหวังและแผนที่กำหนดไว้ในการจัดบริการสาธารณะในฐานะมหานครระดับโลก ทั้งในส่วนของผู้กำหนดนโยบายหลัก ซึ่งจะเป็นส่วนของการเมือง และส่วนของผู้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนของหน่วยงาน ที่จะตอบสนองต่อนโยบายต่างๆ ซึ่งจะเป็นส่วนของผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ รวมทั้ง การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการประมวลแผน อำนาจหน้าที่ แนวนโยบาย เปรียบเทียบกับมหานครระดับโลก ซึ่งได้แก่ มหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและกรุงโซล และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ซึ่งสรุปผลการวิจัยกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กำหนดตามกฎหมายที่ต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจัดการจราจรและขนส่ง และการจัดการถ่ายภาพต่างๆ โดยกรุงเทพมหานครมีแผนงานและงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการการประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในเรื่องความร่วมมือของประชาชน ความตระหนัก ทศนคติและความเข้าใจของประชาชน ปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณ และปัญหาเรื่องความสามารถเฉพาะทางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครซึ่งหากจะให้การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพจะต้องให้ความสำคัญกับหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน เพิ่มศักยภาพขององค์กรในการนำระบบสารสนเทศมาใช้อย่างจริงจัง โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายคือเรื่องการแก้ไขข้อกฎหมายและระเบียบต่างๆ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ เรื่องการสร้างความรู้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชน การประสานแผนการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมควรมีการศึกษาเจาะลึกเพื่อการดำเนินการทางปฏิบัติในเรื่องการบุคลากรของกรุงเทพมหานครและ การสร้างตระหนักของประชาชน

คำนำ

ตามหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องทำการวิจัยส่วนบุคคลหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงเริ่มพิจารณาว่าตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งจากเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ และผู้ตรวจราชการ จะนำประสบการณ์ที่มีมาเรียบเรียง กำหนดหัวข้อการศึกษา และจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ต่อสังคมโดยรวม ได้อย่างไร จึงเห็นว่าบริการสาธารณะ นั้นเป็นงานบริการของกรุงเทพมหานครโดยตรง ประกอบกับการที่ประเทศไทยและกรุงเทพมหานครได้พัฒนาเติบโตไปสู่ความเป็นสากล จึงเกิดความสนใจที่จะเทียบเคียงการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครกับมหานครระดับโลก

การวิจัย เรื่อง การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษา พลตรี สรานุกัฏ ประดิษฐ์พงษ์ ในการให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารของกรุงเทพมหานคร ทั้งในส่วนนโยบาย ยุทธศาสตร์ การสำรวจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารข้อมูลของเมืองต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ให้ได้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น นำไปสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อสรุปและข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ และมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนในการดำเนินการต่างๆต่อไปอีก

(เสาวภาคย์ กระจ่างยุทธ)
นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗
ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีการดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
แนวความคิดเรื่องอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและแนวคิด	๖
เรื่องการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน	
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๒	
วิสัยทัศน์กรุงเทพฯ ๒๕๗๕	๙
แนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะ	๑๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
สรุป	๑๖
บทที่ ๓ สภาพทั่วไปและปัญหาการบริการจัดการของกรุงเทพมหานคร	๑๗
การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร	๑๗
นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	๒๐
แนวคิดการบริหารราชการกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ	๒๒
ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร	๓๓
สรุป	๓๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	
แนวทางการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครที่ ควรจะเป็นสู่ความเป็นมหานครระดับโลก	๓๕
แนวคิดผู้บริหารกรุงเทพมหานคร	๓๕
การจัดบริการสาธารณะของมหานครระดับโลก	๓๙
การจัดบริการสาธารณะของกรุงโซล	๔๑
การวางแผนพัฒนาเมืองของกรุงโตเกียว	๔๕
แนวทางสำคัญที่สำคัญที่กรุงเทพมหานครใช้ในการจัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร	๕๒
สรุป	๕๓
บทที่ ๕	
สรุป และข้อเสนอแนะ	๕๔
สรุป	๕๔
ข้อเสนอแนะ	๕๕
บรรณานุกรม	๕๙
ประวัติย่อผู้วิจัย	๖๐

สารบัญตาราง

ตารางที่

๔ -๑ เปรียบเทียบการจัดบริการสาธารณะของมหานครต่างๆ

หน้า

๔๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

๓ - ๑ แนวคิดการบริหารราชการกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ

๒๓

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเคลื่อนไหวของโลกในปัจจุบันเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดระเบียบโลกใหม่ที่ส่งผลให้สังคมของประเทศทั่วโลกต่างต้องเปิดรับการค้าและการลงทุนเสรี กลายเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงและพึ่งพากันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง ทำให้เกิดการถ่ายทอดทักษะความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดการกระจายตัวทางเศรษฐกิจ จนนำไปสู่การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม รวมทั้งนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยและความร่วมมือกันมากยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งลักษณะความร่วมมือที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้เริ่มจากระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับท้องถิ่น โดยในปัจจุบัน เมืองหลวงและเมืองใหญ่ของประเทศต่างๆ จำเป็นต้องขยายบทบาทและขอบเขตการบริหารจัดการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งหมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผลให้กรุงเทพมหานครจะต้องเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร และหมายความถึงการที่กรุงเทพมหานครจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพให้สามารถจัดการบริการสาธารณะให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว กรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและความรู้ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในการใช้บริการสาธารณะที่เพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษและมีขนาดใหญ่เพียงองค์กรเดียวที่ต้องรับผิดชอบการบริหารจัดการงานของนครหลวงของประเทศไทย

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองของประเทศ ทำให้กรุงเทพมหานครเติบโตเป็นมหานครและเป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และระดับโลก โดยมีปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นมหานครระดับโลก ได้แก่การมีสนามบินนานาชาติ รองรับผู้โดยสารได้ถึงปีละ ๔๕ ล้านคน ด้านการคมนาคมขนส่งมีเส้นทางยกระดับที่เชื่อมโยงทั่วกรุงเทพมหานคร มีรถไฟฟ้าทั้งบนดินและใต้ดิน ในด้านสังคม กรุงเทพมหานครมีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมแสดงถึงความเป็นเมืองนานาชาติ มีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยนานาชาติที่ขยายตัวและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นเมืองที่มีหน่วยงานด้านการต่างประเทศจำนวนมากตั้งอยู่ อาทิ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization: UNESCO) องค์การทุนเพื่อเด็กแห่ง

สหประชาชาติ (United Nations Children's Fund: UNICEF) สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP) เป็นต้นนอกจากกรุงเทพมหานครจะเป็นที่ตั้งขององค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ เหล่านี้ กรุงเทพมหานครยังเป็นที่ตั้งของผู้แทนทางการค้าระดับเมือง เช่น จังหวัดภูเก็ต และจังหวัด ไอจิ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งโดยสรุปแล้วกรุงเทพมหานครได้กลายเป็นมหานครระดับโลกจากปัจจัยทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (อ้างอิง เกรียงพล พัฒนรัฐ : การจัดการเมือง ผลกระทบของปัจจัย การแข่งขันระหว่างเมืองและความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นต่อบทบาทของผู้ว่าราชการ และ Measuring the World City Network: New Results and Developments, P.J. Taylor in association with P. Ni, B. Derudder, M. Hoyler, J. Huang, F. Lu, K. Pain*, F. Witlox, X. Yang, D. Bassens and W. Shen) ซึ่งทำให้บทบาทของกรุงเทพมหานครในการติดต่อประสานงานกับต่างประเทศเป็นสิ่งที่ หลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ ในส่วนของกรุงเทพมหานครมีภารกิจในการติดต่อประสานงานกับ ต่างประเทศ โดยมีการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องและเมืองฉันทมิตรกับเมืองต่างๆ ทั่วโลก โดยในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖ เมืองจาก ๑๗ ประเทศ อีกทั้งยังมีความร่วมมือในระดับองค์กร เครือข่ายความร่วมมือระดับเมืองอีกหลายองค์กร เช่น องค์กรเครือข่ายเมืองใหญ่ของเอเชีย ๒๑ (The Asian Network of Major Cities 21: ANMC21) มีจำนวนสมาชิก ๑๑ เมือง ซึ่งทำงานร่วมกัน จำนวน ๑๘ โครงการ องค์กร Asian-Pacific City Summit หรือการประชุมของเมืองในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก องค์กร CITYNET หรือเครือข่ายความร่วมมือส่วนภูมิภาคว่าด้วยการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ใน เอเชียและแปซิฟิก มีสมาชิกกว่า ๑๐๐ เมือง จาก ๒๒ ประเทศ องค์กร Cities Climate Leadership Group (C40) มีสมาชิก ๗๗ เมือง องค์กร Metropolis หรือ สมาคมมหานครสำคัญของโลก มี สมาชิก ๑๐๔ เมือง รวมทั้ง Asian Mayors Forum หรือที่ประชุมนายกเทศมนตรีแห่งเอเชีย มีสมาชิก มากกว่า ๑๒๐ เมือง ซึ่งองค์กรและที่ประชุมต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นเวทีให้เมืองสมาชิกและเมือง พันธมิตรได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสวงหาความร่วมมือในการดำเนินการจัดบริการ สาธารณะเพื่อรองรับความต้องการของประชาชน ซึ่งผลจากความร่วมมือเหล่านี้จะเป็นประตูสู่ความ เป็นเลิศอย่างก้าวกระโดดให้กรุงเทพมหานครสามารถผลักดันให้การจัดบริการสาธารณะพัฒนาขึ้น เทียบเท่าเมืองชั้นนำของโลก ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครระดับโลกต่อไป

อย่างไรก็ตามด้วยกระแสการเคลื่อนตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านความต้องการของประชาชนที่ เพิ่มขึ้น การปฏิบัติงานที่ซับซ้อนมากขึ้นแต่มีเวลาน้อยลง และถึงแม้จะมีความร่วมมือในระดับเมือง รูปแบบต่างๆ เช่น การจัดการประชุม การสัมมนา การศึกษาดูงาน และการอบรมร่วมกับเมืองและ องค์กรอย่างต่อเนื่อง แต่กรุงเทพมหานครยังไม่สามารถแสวงหาประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ จากความร่วมมือดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากหลายปัจจัย อาทิ ความต้องการของประชาชน ที่เปลี่ยนไปในการดำเนินชีวิตของคนเมือง เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นต้น ดังนั้น กรุงเทพมหานครจะต้องมีการดำเนินการทุกมิติเพื่อให้การให้บริการสาธารณะสามารถ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับ จากการศึกษาแนวโน้มประชากรในเขตเมืองที่จะเพิ่มขึ้นตามที่สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลได้ทำการประมาณจำนวนประชากรภายในประเทศ พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มี

ประชากรอาศัยอยู่ในเขตเมืองร้อยละ ๔๕.๙๐ ซึ่งแตกต่างจากประชากรเขตเมืองปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่มีอัตราส่วนเพียงร้อยละ ๓๖.๑๒ ของประชากรทั้งประเทศ และในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับบน (Upper- Middle Income Country) ที่มีแนวโน้มพัฒนาสู่ความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุที่จะมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕ ของประชากรวัยแรงงาน ในปี ๒๕๗๗ ซึ่งย่อมมีผลต่อรูปแบบการจัดการบริการสาธารณะของเมืองด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหารูปแบบการจัดการบริการสาธารณะที่ควรจะเป็นและเหมาะสมกับกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก

ผู้วิจัยในฐานะผู้ที่เคยปฏิบัติงานทั้งในส่วนของการพัฒนาชุมชน การวิเคราะห์นโยบายและแผน งานด้านการต่างประเทศ และการตรวจราชการกรุงเทพมหานคร ได้เห็นรูปแบบการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครและเมืองต่างๆ ในต่างประเทศหลายด้านเพื่อตอบสนองความต้องการและจัดบริการที่ดีที่สุดให้แก่ประชาชน จึงมีความประสงค์ที่จะวิเคราะห์แนวทางการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครเปรียบเทียบกับมหานครชั้นนำของโลก โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวจะอยู่บนพื้นฐานของอำนาจหน้าที่ แผนพัฒนา และแนวคิดของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครให้เทียบเท่ามหานครชั้นนำของโลกอย่างแท้จริง ทั้งนี้ เรื่องที่วิจัยนี้เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา คือ สภาพทางสังคมซึ่งหมายถึงการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครทำให้ประชาชนใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขมีความสุขสมภาค รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการที่จะทำให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียม ประชาชนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก
๔. เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาที่กรุงเทพมหานคร และภารกิจของกรุงเทพมหานครที่กฎหมายกำหนดในเรื่องการจัดการบริการสาธารณะ ทั้งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ.๒๕๔๒ อำนาจและระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี เฉพาะส่วนของการจัดการบริการสาธารณะด้านการจราจรขนส่ง ด้านการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทางกายภาพ โดยจะเป็นการอธิบายในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากในภารกิจหนึ่งๆ

มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อกำหนดบทบาทที่ผู้บริหารและบุคลากรของกรุงเทพมหานครรับรู้ร่วมกัน และจะนำไปสู่กรอบทิศทาง การดำเนินการในอนาคตต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยการรวบรวมข้อมูลจะเป็นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงทุติยภูมิ เรื่องผลการดำเนินการของกรุงเทพมหานครตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร จากข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี ซึ่งได้จากการประชุมกลุ่มย่อยกับประชาชนกลุ่มต่างๆ

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก กับผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ถึงความคาดหวังและแผนที่กำหนดไว้ในการจัดบริการสาธารณะในฐานะมหานครระดับโลก ทั้งในส่วนของผู้กำหนดนโยบายหลัก ซึ่งจะเป็นส่วนของข้าราชการการเมือง และส่วนของผู้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนของหน่วยงาน ที่จะตอบสนองต่อนโยบายต่างๆ ซึ่งจะเป็นส่วนของผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ โดยมีรายการผู้ให้ข้อมูลดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๒. ปลัดกรุงเทพมหานคร
๓. รองปลัดกรุงเทพมหานคร/ผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร
๔. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร
๕. ผู้อำนวยการสำนักการโยธากรุงเทพมหานคร
๖. ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการประมวลแผน อำนาจหน้าที่ แนวนโยบาย เปรียบเทียบกับมหานครระดับโลก ซึ่งได้แก่ มหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและกรุงโซล และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๑. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
๒. ทำให้ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก
๓. เสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความ

มหานครขนาดใหญ่ของโลก	หมายถึง	มหานครซึ่งเป็นนครขนาดใหญ่โดยส่วนใหญ่แล้วมีประชากรมากกว่าห้าแสนคนในเขตนครและอย่างน้อยหนึ่งล้านคนในเขตปริมณฑลเมืองที่เป็นจุดสำคัญของตลาดแรงงาน มีความหนาแน่นของตลาดแรงงานและการมีงานทำ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยปกติจะเป็นศูนย์กลางสำคัญทางเศรษฐกิจการเมือง และวัฒนธรรม ของประเทศหรือภูมิภาคและเป็นศูนย์กลางคมนาคมเชื่อมต่อสำคัญระดับภูมิภาคหรือนานาชาติ
การจัดบริการสาธารณะ	หมายถึง	การจัดบริการที่องค์กรมีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน หรือทำให้เกิดความสะดวกสบายในการอยู่ร่วมกันในชุมชน และมีรูปแบบในการจัดทำแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานที่องค์กรปกครองนั้นรับผิดชอบโดยมีกฎหมายรองรับเพื่อประโยชน์ของมหาชนโดยการศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตเฉพาะการบริการสาธารณะด้านกายภาพเท่านั้น
องค์กรความร่วมมือ	หมายถึง	องค์กรความร่วมมือระหว่างเมืองที่มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างเมือง โดยมุ่งเน้นกิจกรรมทางด้านวิชาการ การบริการจัดการเมือง การจัดบริการต่างๆให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรม ในบทที่ ๒ จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย แนวความคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีลำดับการดำเนินการดังนี้

๑. แนวความคิดทฤษฎี

๑.๑ แนวความคิดเรื่องอำนาจอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและแนวคิดเรื่อง การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๒ วิสัยทัศน์กรุงเทพ ๒๕๗๕

๑.๓ การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑.๔ แนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะ

๒. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการบริหารตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร งบประมาณ ๒๕๕๗

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

กรุงเทพมหานครมีการกิจการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตราที่ ๘๙บัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขต กรุงเทพมหานคร และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองมาตรา ๑๖ และ ๑๗ ดังนี้

มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การผังเมือง

(๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำการบำรุงรักษาทางบก

และทางระบายน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

- (๗) การวิศวกรรมจราจร
- (๘) การขนส่งและการขนส่งมวลชน
- (๙) การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๑๑) การควบคุมอาคาร
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (๑๕) การสาธารณสุข โภคและก่อสร้างอื่นๆ
- (๑๖) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๑๗) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๑๘) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๑๙) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๐) การควบคุมความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรง

มหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

- (๒๑) การจัดการศึกษา
- (๒๒) การสาธารณสุข
- (๒๓) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

- (๒๔) การส่งเสริมกีฬา จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- (๒๕) การส่งเสริม ฝึกและการประกอบอาชีพ
- (๒๖) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครและการส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจกรรม

ไม่ว่าจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

- (๒๗) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๒๙) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๓๐) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๓๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๓๒) การจัดการมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- (๓๓) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (๓๔) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(๓๕) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง)

(๓๖) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

(๓๗) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๓๘) การจัดตั้งและดูแลระบบน้ำเสียรวม

(๓๙) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ

(๔๐) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(๔๑) การจัดให้มีโรงพยาบาล การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(๔๒) การจัดการให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(๔๓) กิจกรรมอื่นที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ

กำหนด

(๔๔) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนครหรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบหมายหรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดนายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่บรรดาอำนาจหน้าที่ใด ซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค จะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับหรือ ประกาศ แล้วแต่กรณีในกรณีที่ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งจะมีอำนาจที่กำหนดไว้หลายประการ

ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้จัดแบ่งกรอบการให้บริการสาธารณะออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีเนื้อหาเกี่ยวกับ

๑.๑ การคมนาคมขนส่ง

(๑) ทางบก การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน การจัดตั้งสถานี ขนส่งและการจัดการจราจรในพื้นที่

(๒) ทางน้ำ เช่น การบำรุงรักษาทางน้ำ การก่อสร้างและดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเรือ)

๑.๒ ด้านสาธารณสุขโรค แห้งน้ำ ระบบประปา การดูแลรักษา พัฒนาและซ่อมบำรุง

๑.๓ ด้านสาธารณสุขการ การจัดให้มีและดูแลตลาด การจัดทำผังเมืองรวมและการวาง ผังเมือง และการควบคุมอาคาร การเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๒.๑ การส่งเสริมอาชีพ

๒.๒ งานสวัสดิการสังคม

๒.๓ การสังคมสงเคราะห์

๒.๔ การนันทนาการ

๒.๕ การศึกษา

๒.๖ การสาธารณสุข

- ๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ๔) ด้านการวางแผนและการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
- ๕) ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๕.๑ การคุ้มครองดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๕.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ
 - ๕.๓ การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- ๖) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ซึ่งจากทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการกิจความรับผิดชอบกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครมีเป็นจำนวนมาก และเมื่อพิจารณาเฉพาะ การจัดบริการสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น และเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และการที่จัดตั้งกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เนื่องจากความต้องการของประชาชนมีมากขึ้นและปัญหาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องมีองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษที่สามารถบริหารจัดการทั้งแผนการดำเนินงานและงบประมาณ และบุคลากร ของตนเอง เพื่อจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้ในฐานะมหานครระดับโลก

วิสัยทัศน์กรุงเทพฯ ๒๕๗๕

แผนวิสัยทัศน์ของประชาชน เพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะเวลา ๒๐ ปี วิสัยทัศน์ กรุงเทพฯ ๒๕๗๕ : กรุงเทพฯ มหานครแห่งเอเชีย (Bangkok: Vibrant of Asia) เกิดจากความคิดเห็นและฉันทามติของประชาชนชาวกรุงเทพฯ จากทุกภาคส่วนมากกว่า ๓,๐๐๐ คน ได้ร่วมกันกำหนดทิศทาง การพัฒนากรุงเทพฯ ในระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้าคือ ในระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้าและนำไปสู่แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี มีเป้าหมายคือ กรุงเทพมหานครของเราจะก้าวขึ้นเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” กรุงเทพฯ จะเป็นเมืองหลวงของเอเชีย จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมในภูมิภาคอาเซียนและในทวีปเอเชีย โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาดังนี้

๑. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครปลอดภัยคือการทำให้อำเภอเมืองกรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีความปลอดภัย (Safety City)ภายในระยะเวลา๕-๑๐ ปีข้างหน้า ด้วยการทำให้เมืองกรุงเทพฯ สามารถรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้น โดยทุกพื้นที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครมีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและไม่มีความเสี่ยงที่ทำลายสุขภาพ มีระบบสุขภาพที่ได้คุณภาพมาตรฐาน นอกจากนี้ กรุงเทพฯ ต้องปลอดภัยจากภัยอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยการก่อการร้าย และอุบัติเหตุทั้งหลาย มีระบบการเฝ้าระวังที่เข้มงวด และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยรูปแบบใหม่ๆ ที่เอื้อให้ชาวกรุงเทพฯ สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข ทั้งภายในอาคารบ้านเรือน สถานที่ทำงาน บนท้องถนน ตลอดจนพื้นที่สาธารณะต่างๆ ส่วนในด้านสุขภาพ ชาวกรุงเทพฯ ต้องได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีการส่งเสริมสุขภาพที่ทำให้ผู้คนทุกช่วงวัยที่ใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ มีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง ปราศจาก “โรคคนเมือง” ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันในการต้านทานโรคอุบัติใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่นเดียวกับด้านการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เมืองกรุงเทพฯ จะมีระบบบริหารจัดการภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนบริหารความเสี่ยง และมาตรการป้องกัน/รองรับ

เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติที่ทันท่วงที รวมถึงมีระบบสาธารณสุขปโภคสำรองที่สามารถรองรับวิถีชีวิตของคนกรุงเทพฯ หากจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับภัยพิบัติในลักษณะต่างๆ

๒. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสีเขียวสะดวกสบาย คือการทำให้เมืองกรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี ร่มรื่น ด้วยสีเขียวของแมกไม้มานานาพันธุ์กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานครภายในระยะเวลา ๕-๑๐ ปีข้างหน้าโดยมีการปรับปรุงและสร้างพื้นที่สาธารณะในรูปแบบของสวนหรืออื่น ๆ เพิ่มขึ้นสำหรับการพักผ่อน และรองรับการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว และกิจกรรมภายในชุมชน และในอนาคตอันใกล้ ชาวกรุงเทพฯ จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิตที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้น โดยตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม (Green Public Consciousness) สำหรับอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และระบบขนส่งมวลชนต่างๆ จะต้องมุ่งสนองแนวคิดเรื่องการใช้พลังงานที่สะอาด และประหยัด ชาวกรุงเทพฯ ต้องมีโอกาสที่หลากหลายในการเดินทางและเลือกใช้บริการขนส่งสาธารณะที่สะดวก และคล่องตัว ในขณะเดียวกัน กรุงเทพฯ ต้องเป็นมหานครสวยงามที่ใครๆ ก็สามารถชื่นชมภูมิสถาปัตยกรรมต่างๆ รายรอบกรุงเทพฯ ได้ โดยปราศจากสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ที่รุงรังที่เคยบดบังทัศนียภาพ เพื่อให้เกิดเมืองที่มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืนสำหรับทุกชีวิต

๓. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสำหรับทุกคน คือ ในระยะเวลา ๕-๑๐ ปีข้างหน้า จะทำให้เมืองกรุงเทพฯ เป็นเมืองที่เปิดกว้างสำหรับคนทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติพันธุ์ รวมถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุในการเข้ามาใช้ชีวิต ศึกษาเรียนรู้ และแสวงโอกาสที่ดีทางเศรษฐกิจ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เป็นบริการสาธารณะรองรับ ไม่ว่าจะเป็นถนน ทางเดิน พื้นที่สาธารณะ สัญญาณจราจร ระบบขนส่งมวลชน อาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมทั้งที่พักอาศัยที่เอื้อให้คนทุกคนสามารถใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ ได้อย่างเป็นสุข โดยเปิดกว้างสำหรับสังคมแบบพหุวัฒนธรรม และคงไว้ซึ่งสิทธิความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน โอกาส และสวัสดิการต่างๆ ของรัฐ

๔. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครกะทัดรัด คือในระยะเวลา ๑๕-๒๐ ปีข้างหน้า เมืองกรุงเทพฯ จะมีใช้เมืองที่ผูกขาดความเจริญแต่เพียงแห่งเดียวอีกต่อไป แต่จะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างผังเมือง จากเมืองโตเดี่ยว รวมศูนย์ ไปเป็น “มหานครกะทัดรัด และกระจายตัว” เมืองกรุงเทพฯ ในอนาคต ควรจะมีการบริหารจัดการในรูปแบบเมืองมหานคร ในที่นี้เรียกพื้นที่กลุ่มเมืองมหานครที่ใหญ่กว่าเมืองกรุงเทพฯ ในปัจจุบันว่า “มหานครกรุงเทพฯ” (Greater Bangkok Region) ซึ่งประกอบไปด้วยเมืองขนาดเล็ก กะทัดรัด จำนวนหลายเมืองทั้งในกรุงเทพฯ และในจังหวัดใกล้เคียงกัน เชื่อมโยงสนับสนุนซึ่งกันและกัน เชื่อมต่อกันโดยรถไฟฟ้าทันสมัย เดินทางไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ในขณะที่แต่ละเมืองมีฐานเศรษฐกิจ การจ้างงาน ที่พักอาศัย โรงเรียน โรงพยาบาล ย่านการค้าอย่างครบครันในตัวเอง และมีระบบการบริหารจัดการของตนเอง

๕. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งประชาธิปไตยคือเมืองกรุงเทพฯ จะเป็นมหานครที่มีการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้วยพลังประชาธิปไตยของชุมชนและพลเมืองประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในด้านอาชีพ เพศ อายุ ระดับรายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ศาสนา ภาษา และชาติพันธุ์ หรือมีความแตกต่างกันในการรวมกลุ่มตามประเด็นความสนใจด้านต่างๆ ก็ตาม แต่ทว่าจะสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในกรุงเทพฯ ได้อย่างมีคุณค่า และได้รับโอกาสอย่างทั่วถึงในการเข้ามีส่วนร่วมกำหนดอนาคตของเมืองกรุงเทพฯ ภายในระยะเวลา ๑๕-๒๐ ปีข้างหน้า

๖. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้คือการทำให้เมืองกรุงเทพฯก้าวเข้าสู่การเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ที่เรียกว่า “เมืองหลวงของเอเชีย” ในระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า ด้วยการพัฒนาให้กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่ง การแพทย์ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมของเอเชีย รวมถึงการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้วิชาการด้านต่างๆ ของภูมิภาคกรุงเทพฯ จะก้าวสู่การเป็นมหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ได้นั้น ในเบื้องต้น

ซึ่งแผนวิสัยทัศน์ฉบับนี้ ถือเป็นข้อตกลงร่วมกันของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่แสดงให้เห็นว่าต้องการให้กรุงเทพมหานครมีทิศทางเติบโตพัฒนา โดยในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า กรุงเทพฯจะเป็นเมืองหลวงของเอเชีย เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย และในภูมิภาคอาเซียน คนทั่วโลกจะนึกถึงประเทศไทยในฐานะเมืองชั้นนำด้านเศรษฐกิจภาคบริการ ความปลอดภัย ความสวยงาม สะดวกสบาย น่าอยู่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nations Conference on Environment and Development : UNCED) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืนหมายถึงการพัฒนาที่สนองตอบต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนความสามารถของคนรุ่นต่อไปในการที่จะสนองตอบความต้องการของตนเอง” (Sustainable development is development which meets the needs of the present generation without compromising the ability of future generations to meet their own needs)

การประชุมสหประชาชาติเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนหรือ Rio+๒๐ ณ กรุงริโอ เดอจาเนโร ประเทศบราซิล ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยมีผู้นำจาก ๑๓๐ ประเทศและผู้แทนอีกหลายหมื่นคนที่เป็นผู้อำนวยการบริษัทและองค์กรพลเรือนต่างๆ เข้าร่วมนั้นได้เน้นประเด็นความก้าวหน้าต่างๆของโลกในการมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและขจัดความยากจนเป้าหมายนี้ยากที่จะบรรลุได้เนื่องจากทั่วโลกกำลังต้องรับมือกับความท้าทายนานัปการ (แหล่งข้อมูล : การประชุม Rio+๒๐ โอกาสแห่งประวัติศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน, <http://vovworld.vn/th-TH,21/12/13>)

แนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะ

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ให้ความหมายของคำว่า “บริการ” หมายถึง “การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ” ส่วนความหมายโดยทั่วไปที่มักกล่าวถึง คือ การกระทำ ที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือ หรือ ดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น การบริการตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Service” ซึ่งเป็นคำที่เราคุ้นเคยกันดีและคนส่วนมากจะเรียกร้องขอรับบริการเพื่อความพึงพอใจของตน และการบริการเป็นการปฏิบัติงานที่กระทำ หรือ ติดต่อและเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ การให้บุคคลต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่งทั้งด้วยความพยายามใดๆ ก็ตามด้วย

วิธีการที่หลากหลายในการทำให้งานต่างๆที่เกี่ยวข้องได้รับความช่วยเหลือ จัดได้ว่าเป็นการให้บริการ ทั้งสิ้น (จันทร์จิรา อินต๊ะนนท์, ๒๕๕๑ : ๓๖ อ้างใน อนิรุทย์ ตันติภักดิ์ การให้บริการสาธารณะของ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม, ๒๕๕๔)

ฌอง เดอ โซโต (Jean De Soto, มปป. อ้างถึงใน อติศรา เกิดทอง, ๒๕๔๖ : ๑๑) กล่าวว่า คำนิยามของบริการสาธารณะอาจแยกออกเป็นได้สองลักษณะ โดยพิจารณาจากลักษณะ ทางด้านการเมืองกับลักษณะทางด้านกฎหมาย กล่าวคือ

๑. ลักษณะทางการเมือง บริการสาธารณะได้แก่ สิ่งที่รัฐจะต้องจัดทำเพื่อสนองความต้องการของคนในชาติไม่ว่าจะเป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัย จนกระทั่งถึงความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยรัฐอาจทำเองหรือมอบให้ผู้อื่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำก็ได้

๒. ลักษณะทางด้านกฎหมาย บริการสาธารณะประกอบด้วยเงื่อนไขสามประการคือ

๒.๑ เกิดขึ้นจากผู้ปกครองประเทศหรือจากแนวที่ผู้ปกครองประเทศวางไว้

๒.๒ มีความต้องการจากประชาชนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

๒.๓ เกิดความไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดทำได้โดยเอกชน

นอกจากนั้นความหมายของคำว่า บริการสาธารณะ มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของบริการสาธารณะดังนี้

บรรจบ กาญจนดูล (๒๕๒๓:๘๐-๘๒) ให้ความหมายของ Public Service หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชน อาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการได้รับความปลอดภัยอย่างหนึ่ง และกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการ

ปฐม มณีโรจน์ (อ้างถึงใน ประมุข ๒๕๓๘: ๑๐) ได้ให้ความหมายของการให้บริการ สาธารณะว่าเป็นการบริการในฐานะที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำเพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการและเพื่อให้เกิดความพอใจ

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (๒๕๓๖ : ๑๓) ได้ให้ความหมายของการให้บริการสาธารณะว่า หมายถึง การที่บุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกรให้บริการสาธารณะ ซึ่งอาจจะเป็นรัฐหรือเอกชน มีหน้าที่ในการส่งต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม การให้บริการสาธารณะมี ลักษณะที่เป็น “ระบบ” มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๖ ส่วน คือ ๑. สถานที่และบุคคลที่ให้บริการ ๒. ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร ๓. กระบวนการและกิจกรรม ๔. ผลผลิตหรือตัวบริการ ๕. ช่องทางการ ให้บริการ ๖. ผลกระทบที่มีต่อผู้รับบริการ

นันทวัฒน์ ประมานันท์ (อ้างถึงใน ชาญชัย, ๒๕๔๕: ๒-๑๑) อธิบายว่า บริการสาธารณะ นั้นจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ คือ

๑. กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล มหาชน ซึ่งหมายถึงกรณีที่นิติบุคคลมหาชนเป็นผู้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง อันได้แก่กิจกรรมที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการ และยังหมายความรวมถึงกรณีที่รัฐมอบ กิจกรรมของรัฐบางประเภทให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการด้วย

๒. กิจกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ และตอบสนองความต้องการของประชาชน

ประยูร กาญจนกุล (๒๔๙๑:๘๑) กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องบริการสาธารณะไว้ดังนี้

๑. บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่อยู่ในอำนาจการหรือในความควบคุมของรัฐ
๒. บริการสาธารณะมีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

๓. การจัดระเบียบและวิธีการดำเนินบริการสาธารณะย่อมแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมอเพื่อให้เหมาะสมแก่ความจำเป็นแห่งกาลสมัย

๔. บริการสาธารณะจะต้องดำเนินการอยู่เป็นนิจและโดยสม่ำเสมอไม่มีการหยุดชะงัก ถ้าบริการสาธารณะจะต้องหยุดชะงักลงด้วยประการใดๆ ประชาชนย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย

๕. เอกชนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะเท่าเทียมกัน

Millet (อ้างถึงใน เทพศักดิ์, ๒๕๓๖ : ๑๔) ได้เขียนไว้เกี่ยวกับเป้าหมายของการให้บริการสาธารณะไว้ว่า การให้บริการสาธารณะมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่ประชาชน โดยเขาสรุปประเด็นว่าเป้าหมายที่เป็นที่นิยมมากที่สุดที่ผู้ปฏิบัติต้องยึดถือไว้เสมอในหลักการ ๕ ประการ คือ

๑. การให้บริการอย่างเสมอภาค หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานความคิดที่ว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่ของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการ ประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานให้บริการเดียวกัน

๒. การให้บริการที่ตรงเวลา หมายถึง ในการจัดให้บริการจะต้องมองว่าการให้บริการสาธารณะนั้นจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลยถ้าไม่มีการตรงเวลาเลยซึ่งจะสร้างความไม่มีพึงพอใจให้แก่ประชาชน

๓. การให้บริการอย่างเพียงพอ หมายถึง การให้บริการสาธารณะ มีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม เห็นว่าความเสมอภาคหรือการตรงเวลาจะไม่มี ความหมายเลยถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอ และสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

๔. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักไม่ใช่ยึดตามความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อไรก็ได้

๕. การให้บริการอย่างก้าวหน้า หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

การแบ่งแยกการบริการสาธารณะระดับชาติและระดับท้องถิ่น

จากการศึกษาเกณฑ์ในการแบ่งแยกบริการสาธารณะระดับชาติและระดับท้องถิ่นโดยใช้เกณฑ์ที่เกิดจากแนวคิดหลักการทางวิชาการและเกณฑ์ที่เกิดจากกฎหมาย สามารถสรุปการ

แบ่งแยกประเภทบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นซึ่งแตกต่างจากบริการสาธารณะระดับชาติได้ดังนี้ (จรรยา แจ่มใจดี, “การกระจายอำนาจการบริการสาธารณะในท้องถิ่นไทย: กรณีศึกษาการขนส่งโดยสารรถประจำทางในรูปแบบผสมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล “(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑) หน้า ๕๙-๖๖.)

๑. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องไม่เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
๒. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้
๓. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วไม่มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
๔. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรงตามความต้องการของราษฎรในท้องถิ่น

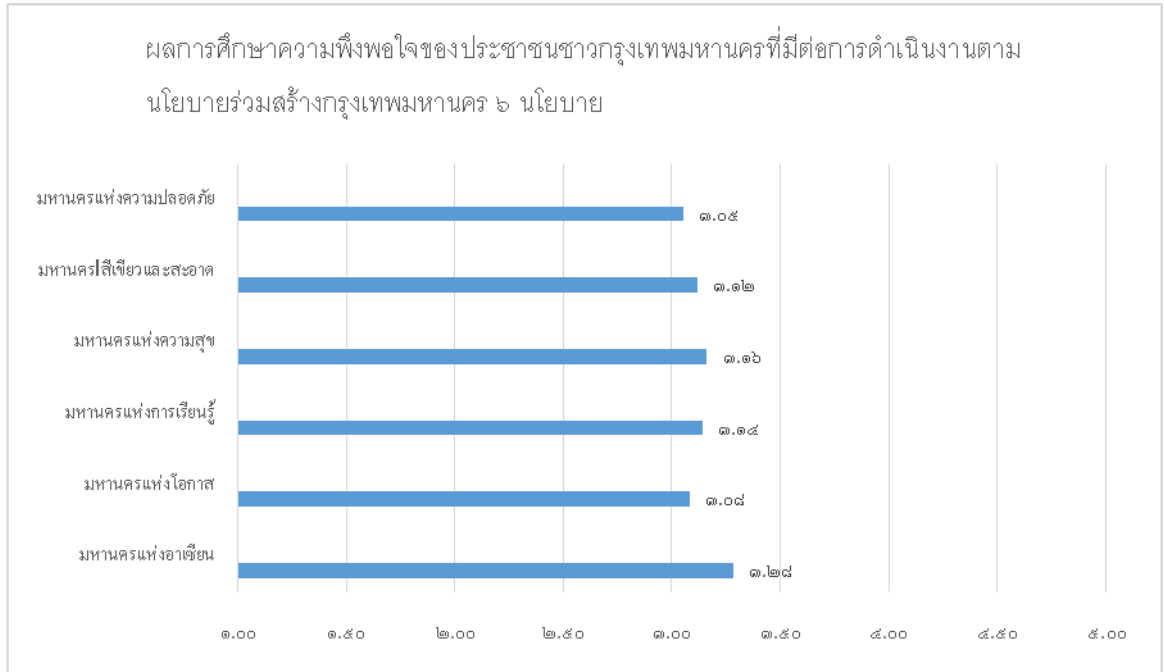
จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การบริการสาธารณะ เป็นภารกิจหลักของรัฐไม่ว่าจะเป็นทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยมีข้าราชการเป็นตัวเชื่อมในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับประชาชน ดังนั้นเหล่าข้าราชการจึงต้องตระหนักว่า ตนคือผู้ให้บริการเป็นผู้รับใช้ของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติและต้องบริการอย่างเท่าเทียมกันด้วยความรวดเร็วและถูกต้องยึดหลักในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยการบริการที่ดี ย่อมส่งผลให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจต่อผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งหน่วยงาน แต่ถ้าหากการบริการไม่ดีก็ย่อมจะทำให้ผู้มารับบริการเกิดความไม่พอใจในทางลบ ซึ่งคงไม่เป็นที่ประสงค์ ขององค์กรใดๆ

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการบริหารตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร งบประมาณ ๒๕๕๗

จากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายร่วมสร้างกรุงเทพมหานคร ๖ นโยบาย โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นการศึกษาระดับการรับรู้ รับทราบผลงานที่เป็นรูปธรรม เกี่ยวกับนโยบายและโครงการต่างๆของกรุงเทพมหานครดังนี้

ตารางที่ ๒ - ๑ แสดงผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายร่วมสร้างกรุงเทพมหานคร ๖ นโยบาย

จากตารางจะเห็นได้ว่า ในทุกนโยบายประชาชนมีความพึงพอใจในระดับที่เกินกว่า ๒.๕ คะแนน (จากคะแนนเต็ม ๕) ดังนี้

๑. มหานครแห่งความปลอดภัย (ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเตรียมการในการป้องกันและแจ้งเตือนอัคคีภัย อุทกภัยและแผ่นดินไหว) คะแนน ๓.๓๒
๒. มหานครสีเขียว(การรักษาความสะอาดพื้นที่ต่างๆใน กทม. การดูแลสวนสาธารณะ ที่พักผ่อนหย่อนใจ ทักษะนิยภาพและภูมิทัศน์ของ กทม.โดยรวม) คะแนน ๓.๕๓
๓. มหานครแห่งความสุข(การจราจรและบริหารจัดการด้านการจราจรของกรุงเทพมหานคร การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคระบาดของกรุงเทพมหานคร) คะแนน ๓.๔๖
๔. มหานครแห่งการเรียนรู้ (การจัดการศึกษาในโรงเรียนในสังกัด กทม. การส่งเสริมให้ชาวกรุงเทพพัฒนาตนเองให้ความเข้มแข็งและมั่นคงทางเศรษฐกิจ) คะแนน ๓.๖๑
๕. มหานครแห่งโอกาสของทุกคน (การส่งเสริมศักยภาพและความสนใจของคนรุ่นใหม่ของกรุงเทพมหานคร การดูแลและอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการ การส่งเสริมให้ กทม. เป็นศูนย์กลางของอาเซียนและของโลกด้านการแพทย์และการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ) คะแนน ๓.๖๒
๖. มหานครแห่งอาเซียน การพัฒนา กทม.ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอาเซียนและของโลก การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคระบาดของกรุงเทพมหานคร คุณภาพการดำเนินงานของกรุงเทพมหานครโดยรวม) คะแนน ๓.๕๔

ซึ่งตามคะแนนที่ปรากฏนั้นสะท้อนความพึงพอใจโดยภาพรวม ประชาชนพึงพอใจในทุกนโยบาย อย่างไรก็ตามในส่วนที่เป็นเรื่องมหานครสีเขียว มหานครแห่งความปลอดภัยและมหานครแห่ง

ความสุข เรื่องการจัดการจราจรยังคงเป็นสิ่งที่ประชาชนพึงพอใจน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียว โดยในกลุ่มมหานครนครสีเขียวและสะอาด รายการที่มีคะแนนความพึงพอใจในลำดับท้ายๆ คือ เรื่อง ประสิทธิภาพของระบบจัดการขยะ ประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย

สรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ ๒ มีเนื้อหาของแนวคิดทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้ คือ กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจที่จะต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งด้านการจัดการเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมเมืองที่ดี เมืองมีความสะอาด รมรื่น ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้ตระหนักดีว่าเรื่องการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องทางกายภาพนั้น เป็นสิ่งที่เร่งดำเนินการโดยมีกรอบการดำเนินการตามแนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะเป็นกรอบในการดำเนินการ โดยจะเห็นได้จากแผนการดำเนินการ เมื่อเทียบเคียงกับเมืองระดับโลกแล้ว แผนยุทธศาสตร์ของกรุงเทพมหานครจะมีความใกล้เคียงกับเมืองต่างๆ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ปรากฏคือกรุงเทพมหานครไม่สามารถทำให้แผนที่ปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนดและบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้มีการวิเคราะห์และเสนอแนะในบทต่อไป

และโดยสรุป การพิจารณานิยามและความหมายของคำว่า “บริการสาธารณะ” นั้น จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ประการ คือ

๑. บริการสาธารณะเป็นกิจการที่อยู่ในความอำนาวยการ หรือ ความควบคุมของฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายรัฐ ลักษณะที่สำคัญที่สุดของบริการสาธารณะ คือ ต้องเป็นกิจการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ซึ่งก็คือกิจการที่อยู่ในความอำนาวยการของรัฐ แต่เนื่องจากปัจจุบันภารกิจของรัฐมีมากขึ้น กิจกรรมบางอย่างต้องใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ ต้องใช้เงินลงทุนสูงและรัฐไม่มีความพร้อม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมอบให้บุคคลอื่นซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเป็นผู้จัดทำ ซึ่งเมื่อรัฐมอบหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้บุคคลอื่นดำเนินการจัดทำแล้ว บทบาทของรัฐก็จะเปลี่ยนไปเป็นผู้ควบคุม โดยรัฐจะควบคุมมาตรฐานของบริการสาธารณะ ควบคุมความปลอดภัย รวมทั้งควบคุมค่าบริการ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด

๒. บริการสาธารณะจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยความต้องการส่วนรวมของประชาชนอาจแบ่งได้ ๒ ประเภท คือ ความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบายและความต้องการที่จะอยู่อย่างปลอดภัย ดังนั้น บริการสาธารณะที่รัฐจัดทำจึงต้องมีลักษณะที่สนองความต้องการของประชาชนทั้งสองประการดังกล่าว กิจการใดที่รัฐเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการอยู่อย่างปลอดภัยหรือการอยู่อย่างสะดวกสบายของประชาชน รัฐจะต้องเข้าไปทำกิจการนั้น และนอกจากนี้ในการจัดบริการสาธารณะของรัฐ รัฐไม่สามารถจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้ รัฐจะต้องจัดบริการสาธารณะเพื่อประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

บทที่ ๓

สภาพทั่วไปและปัญหาการบริการจัดการของกรุงเทพมหานคร

การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

การพัฒนาประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม การเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในด้านต่างๆส่งผลต่อการขยายตัวของพื้นที่เมือง (Urban Expansion) เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีความซับซ้อน และจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ส่งผลให้ระบบสาธารณูปโภคและบริการทางสังคมไม่สามารถตอบสนองและรองรับต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการคมนาคมขนส่ง

สภาพทั่วไป

ปี ๒๕๕๕ กรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่ ๑,๕๖๘.๗๓๗ ตารางกิโลเมตร มีบ้านจำนวน ๒,๕๒๒,๘๕๕ หลัง ประชากรตามทะเบียนบ้านจำนวน ๕,๖๗๓,๕๖๐ คน ชาย ๒,๖๙๐,๗๕๔ คน และหญิง ๒,๙๘๒,๘๐๖ คน ประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี) จำนวน ๙๒๔,๔๑๖ คน วัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๙ ปี) จำนวน ๓,๘๑๙,๗๔๐ คน และผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๗๖๕,๘๗๔ คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๓,๖๑๗ คน/ตารางกิโลเมตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีความหนาแน่นมากที่สุด จำนวน ๒๖,๓๗๕ คน/ตารางกิโลเมตร เขตหนองจอกมีความหนาแน่นน้อยที่สุดจำนวน ๖๖๕ คน/ตารางกิโลเมตร (กรุงเทพมหานคร : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, สถิติ ๒๕๕๕ กรุงเทพมหานคร) และหากรวมจำนวนประชากรแฝง ผู้ประกอบธุรกิจและนักท่องเที่ยว อาจถือได้ว่ากรุงเทพฯ มีประชากรมากกว่า ๑๐ ล้านคน สภาพทั่วไป องค์กรกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครตั้งอยู่บนที่ราบลุ่ม มีขนาดพื้นที่ ๑,๕๖๘.๗๓๗ ตารางกิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเล ปานกลางประมาณ ๑.๕๐ - ๒ เมตร อัตราการทรุดตัวของพื้นที่เฉลี่ย ๕-๑๐ มิลลิเมตรต่อปี ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓๘ องศาเซลเซียส ต่ำสุด ๑๙.๒ องศาเซลเซียส ภายใต้อิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๘๗๘ มิลลิเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร และนครปฐม กรุงเทพมหานครดำรงบทบาทใน ๒ ฐานะ คือ การเป็นเมืองหลวงของประเทศ ซึ่งหากนับจาก การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบันก็เป็น เวลากว่า ๒๓๐ ปี และอีกฐานะ คือ การเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ระดับมหานคร ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้ง พื้นที่การปกครองแบ่งเป็น ๕๐ เขต มีหน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย หน่วยงาน สนับสนุน และ หน่วยงานปฏิบัติ จำนวน ๖๙ หน่วย ปี ๒๕๕๓ มีชุมชนตามทะเบียน ๒,๐๐๗ ชุมชน บุคลากร ๙๕,๕๗๓ คน (แหล่งข้อมูล: สถิติ กรุงเทพมหานคร ๒๕๕๓) มีงบประมาณรายรับ ๔๖,๑๓๙ ล้านบาท และงบประมาณรายจ่าย ๔๐,๔๘๘ ล้านบาท (แหล่งข้อมูล: ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕) โดยกรุงเทพมหานครได้แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕๐ เขต และได้แบ่งกลุ่ม

เขตที่มีลักษณะพื้นที่ที่ใกล้เคียงกันออกเป็น ๖ กลุ่มเขตเพื่อให้การจัดบริการสาธารณสุขต่างๆมีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยกลุ่มการจัดแบ่งพื้นที่ ๕๐ เขต ออกเป็น ๖กลุ่มเขตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาเมือง ได้แก่

๑. กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครเหนือประกอบด้วย เขตธนบุรี เขตจอมทอง เขตบางกอกใหญ่ เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางพลัด เขตทวีวัฒนา และ เขตตลิ่งชัน (๘ เขต)

๒. กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครกลางประกอบด้วยเขตสัมพันธวงศ์ เขตดุสิต เขตพระนคร เขตวังทองหลาง เขตพญาไท เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตราชเทวี เขตดินแดง และ เขตห้วยขวาง (๙ เขต)

๓. กลุ่มเขตกรุงเทพมหานครใต้ประกอบด้วยเขตภาษีเจริญ เขตบางแค เขตหนองแขม เขตราชบุรี บูรณะ เขตทุ่งครุเขตบางขุนเทียน และ เขตบางบอน (๗ เขต)

๔. กลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออกประกอบด้วย เขตบึงกุ่ม เขตบางกะปิ เขตมีนบุรี เขตคันนายาว เขตสะพานสูง เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา และ เขตประเวศ (๙ เขต)

๕. กลุ่มเขตกรุงเทพใต้ประกอบด้วย เขตคลองเตย เขตบางคอแหลม เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตสาทร เขตยานนาวา เขตวัฒนา เขตบางนา เขตพระโขนง และ เขต สวนหลวง (๑๐ เขต)

๖. กลุ่มเขตกรุงเทพเหนือประกอบด้วย เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตสายไหม เขตบางเขน และเขตดอนเมือง (๗ เขต)

ในส่วนของลักษณะของประชากรนั้น ปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๔ และคาดว่า ในอีก ๑๕ ปี ข้างหน้า กรุงเทพมหานครจะขาดประชากรวัยแรงงาน เนื่องจากประชากรอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานจากต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนจะหลั่งไหลเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมากอันเนื่องมาจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

ตารางที่ ๓ - ๑ แสดงจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๕ แยกตามอายุ*

ประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละของประชากรทั้งหมดที่แยกตามอายุ
๑ วัยเด็ก (ต่ำกว่า ๑๕ ปี)	๙๒๔,๔๑๖	๑๗
๒ วัยแรงงาน (๑๕ - ๕๙ ปี)	๓,๘๑๙,๗๔๐	๖๙
๓ ผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป)	๗๖๕,๙๗๔	๑๔
รวม ๑-๓	๕,๕๑๐,๑๓๐	๑๐๐

*แบ่งกลุ่มอายุตามสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งข้อมูล : สถิติ ๒๕๕๕ กรุงเทพมหานคร (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล)

ส่งผลให้กรุงเทพมหานครต้องพิจารณาเรื่องการจัดการบริการสาธารณสุขที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของประชากรในอนาคต และวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

และเมื่อพิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมเมือง ปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังขาดแคลนพื้นที่สีเขียว และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เมื่อเทียบกับเมืองอื่นๆ เช่น กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา มีพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร ๒๙.๓ ตร.ม. ต่อคน กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร ๒๖.๙ ตารางเมตรต่อคน กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น มีพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร ๓.๐ ตร.ม. ต่อคน กรุงเทพมหานครในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔ มีพื้นที่สีเขียวในรูปแบบ สวนสาธารณะต่อประชากร ๓.๙๓ ๔.๑๓ และ ๔.๔๔ ตร.ม. ต่อคนตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานสากลที่ ๑๕ ตร.ม. ต่อคน ทำให้กรุงเทพมหานครต้องจัดหาพื้นที่เพิ่มสีเขียวให้มากขึ้น โดยการจัดหาพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อม ปลูกต้นไม้ ในพื้นที่ว่างของเอกชน รัฐ รัฐวิสาหกิจ ศาสนสถาน โรงเรียน ริมคลอง เกาะกลาง ทางเท้า เป็นต้น ในด้านปัญหาน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร สาเหตุสำคัญเกิดจากการระบายน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือนและ ชุมชนที่มีปริมาณสารอินทรีย์ปะปนลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่ได้รับการบำบัดเพียงพอ จากข้อมูลปริมาณการใช้น้ำประปา ของการประปานครหลวง กรุงเทพมหานคร มีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้นในปี ๒๕๕๓ ประมาณ ๒.๔ ล้านลูกบาศก์เมตร ต่อวัน ในขณะที่สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๑,๐๑๖,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน น้ำเสียเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อ ความเน่าเสียในคูคลองของกรุงเทพมหานคร จากการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพน้ำในคูคลองส่วนใหญ่ใน พื้นที่ กรุงเทพมหานครยังพบว่า ในคูคลองจำนวนมากมีค่าออกซิเจนละลายน้ำต่ำกว่า ๑ มิลลิกรัม/ลิตร มีความแตกต่างไปตามพื้นที่ สำหรับคูคลองส่วนใหญ่ในพื้นที่ฝั่งธนบุรีมีค่า BOD อยู่ระหว่าง ๔-๑๐ มิลลิกรัม/ลิตร ส่วนฝั่ง พระนครในพื้นที่เขตชั้นในและชั้นกลาง มีค่า BOD มากกว่า ๑๐ มิลลิกรัมต่อลิตรขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ แต่คลองบาง พื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงในเขตชั้นใน มีความสกปรกสูงมาก(ค่า BOD สูงถึง ๓๐ - ๕๐ มิลลิกรัม ต่อลิตร) อย่างไรก็ตาม พบว่า คูคลองส่วนใหญ่มีค่าออกซิเจนละลายน้ำ สูงกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า คุณภาพน้ำคูคลองส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาหมอกภาวะทางน้ำอยู่มาก ขณะที่มี คูคลองในเขตชั้นในติดกับแม่น้ำเจ้าพระยามีคุณภาพที่ดี เพราะผลจากการจัดระบบไหลเวียนน้ำในคลองและระบบบำบัดน้ำเสียรวม ที่เปิดดำเนินการแล้ว แต่ยังมีคูคลองอีกจำนวนมากต้องการแก้ไขปัญหาน้ำทั้งฝั่งพระนครและ ฝั่งธนบุรี ดังนั้น เพื่อเป็นแก้ไขปัญหาน้ำเสียในเขตกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครจะก่อสร้างโรงควบคุมคุณภาพน้ำเพิ่มเติม รวมถึงการกำหนดมาตรการอื่น ๆ ร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในคูคลอง ด้านมูลฝอย ของเสียอันตรายและสิ่งปฏิกูล กรุงเทพมหานครมีมูลฝอยที่จัดเก็บได้และนำไปกำจัดเฉลี่ย ๘,๙๒๙ ตันต่อวัน ในปี ๒๕๕๔ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๑ ของปริมาณมูลฝอยทั้งประเทศ ๔๓,๘๐๐ ตันต่อวัน ซึ่งต่ำกว่าข้อมูลคาดการณ์ของสำนักสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะมีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้น เฉลี่ย ๑๐,๑๖๐ ตัน/วัน อย่างไรก็ตาม ปริมาณมูลฝอยยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓ ปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้มีจำนวนเฉลี่ย ๘,๗๘๐ ตันต่อวัน ๘,๗๘๗ ตันต่อวัน และ ๘,๗๖๖ ตันต่อวัน ตามลำดับ สถานการณ์และการประเมิน สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานครไม่แตกต่างจากเมืองหลวงของประเทศอื่น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความหลากหลายของกิจกรรมเมือง อันเป็นผลจากความเจริญทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและการบริการ ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและการก่อมลพิษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ ระดับเสียง

ที่ก่อให้เกิดความรำคาญ น้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พื้นที่สีเขียวและพื้นที่โล่งสาธารณะไม่เพียงพอ รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การขาดแคลนแหล่งผลิตพลังงาน เชื้อเพลิง ปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ทั้งน้ำท่วม แผ่นดินไหว เกาะความร้อนในพื้นที่เมือง (ที่มา : แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๓))

การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครเพื่อตอบสนองต่อประชาชน กรุงเทพมหานครและสอดคล้องกับพื้นที่นั้น มีองค์ประกอบในการกำหนดยุทธศาสตร์และการวางแผน โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ตามที่ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นสมัยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งในวาระ ๔ ปี นับตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ ได้กำหนดนโยบายตามที่ประกาศไว้ในกาหาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ประกอบด้วย มาตรการเร่งด่วน ๑๐ มาตรการและนโยบายการพัฒนากรุงเทพฯ ๖ นโยบาย ภายใต้คำขวัญ “รักกรุงเทพฯ ร่วมสร้างกรุงเทพฯ” ดังนี้

๑. มาตรการเร่งด่วน ๑๐ ประการ ได้แก่

๑.๑ ติดตั้งกล้อง CCTV ทุกถนน ทุกซอย เพิ่มอีก ๒๐,๐๐๐ ตัว และติดตั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่เสี่ยงอีก ๒๐,๐๐๐ ดวง

๑.๒ จัดตั้งอาสาสมัครชุมชนเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด

๑.๓ ปรับลดค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS อ่อนนุช-แบริ่ง สะพานตากสิน -บางหว้า เหลือ ๑๐ บาท และรถ BRT เหลือ ๕ บาท

๑.๔ โรงรับจำนำ กทม. รับจำนำดอกเบี้ยว ๑ สลึง ๕,๐๐๐ บาทแรก

๑.๕ เพิ่มทักษะอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้พร้อมสอนภาษาอังกฤษ จีน มาลายู ฟรี ๒๐๐,๐๐๐ คน

๑.๖ ปรับอาสาสมัครผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานครเป็นลูกจ้างชั่วคราวและเพิ่มเงินเดือนปริญญาตรีเป็น ๑๕,๐๐๐ บาท ปวส. ๑๐,๐๐๐ บาท และปวช. ๘,๖๐๐ บาท

๑.๗ เพิ่มจุดบริการพิเศษงานทะเบียนราษฎรในห้างสรรพสินค้า และขยายเวลาให้บริการถึง ๒๒.๐๐ น.

๑.๘ ฟรี Hi-Speed Wi-Fi ๔ MB ๕,๐๐๐ จุด

๑.๙ เพิ่มบริการเก็บขยะไม่ให้ตกค้างในตรอก ซอก ซอย

๑.๑๐ เพิ่มแท็กซี่เพื่อคนพิการและผู้สูงอายุ ๑๐๐ คัน

๒. นโยบายการพัฒนากรุงเทพฯ ๖ นโยบาย มีดังนี้

๒.๑. การทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ด้วยการขยายเครือข่ายกล้อง CCTV จำนวน ๕๐,๐๐๐ ตัว โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายเอกชน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว

การติดตั้งไฟส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์นําร่อง ๑๐ เส้นทางริมคลองและสถานที่เอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันการขยายโครงการ “ชุมชนร่วมใจ ระวังภัยยาเสพติด” ครอบคลุมทั่วกรุงเทพฯ การจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการภัยพิบัติเร่งด่วน (OEM) เพื่อป้องกัน แจ็งเตือน ลดความเสียหายจากอัคคีภัย อุทกภัยและแผ่นดินไหว การเพิ่มประสิทธิภาพดับเพลิงอาคารสูง พร้อมชุดปฏิบัติการดับเพลิงขนาดเล็กสำหรับชุมชน และการสร้างเพิ่มอุโมงค์ยักษ์ระบายน้ำ ๖ แห่ง พร้อมระบบตรวจสอบสภาพและเตือนภัยน้ำท่วม

๒.๒ การทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความสุขมากขึ้น โดยดำเนินการ

๒.๒.๑ ทำให้การเดินทางสะดวก การจราจรคล่องตัวยิ่งขึ้น ด้วยการเพิ่มเส้นทางรถไฟฟ้า ๕ เส้นทาง (Light Rail/Monorail) เชื่อมต่อระบบขนส่งมวลชนทุกประเภทสร้างอุโมงค์ลอดใต้ทางรถไฟและปรับปรุงถนนจุดตัดทางแยก ตรอก ซอย ทางลัด ๑๐๐ สาย การเพิ่มทางเลือกการเดินทางด้วยเรือโดยสาร เริ่มที่คลองภาษีเจริญ การเพิ่ม ๓๐ เส้นทางจักรยาน เพิ่มจักรยานให้เช่า ๑๐,๐๐๐ คันการเพิ่มจุดจอดและจร (Park & Ride) ๔ มุมเมืองและการตรวจสอบสภาพจราจรที่เป็นปัจจุบันฟรี ด้วยระบบ BMA Live Traffic Application

๒.๒.๒ ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีมากขึ้น ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพของตนเองโดยการสร้างแรงจูงใจกรณีไม่ป่วยทั้งปีรับฟรี ๑,๐๐๐ บาท แคมป์ตรวจสุขภาพฟรีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุครบวงจรการยกระดับศูนย์ผู้สูงอายุใกล้บ้านการเพิ่มบริการสุขภาพ ๒๔ ชั่วโมงครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ ทุกพื้นที่และการสร้างศูนย์กีฬาทันสมัยครบวงจร ๔ มุมเมือง พร้อมยกระดับลานกีฬาเดิม ๒๐๐ แห่ง

๒.๓ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสีเขียวด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก ๕,๐๐๐ไร่ พร้อมสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ๑๐ แห่ง สร้างสวนลอยน้ำแห่งแรก สร้างสวนสุนัข (Dog Park) ๔ มุมเมืองส่งเสริมการจัดสวนแบบอาคารสูง (Green Roof) และแนวกำแพงอย่างต่อเนื่องเพิ่มระบบจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่จัดเก็บ ขนถ่าย จนถึงเปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงานไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีทันสมัยและสะอาดสร้างเพิ่มโรงบำบัดน้ำเสีย ๕ แห่ง พร้อมวางแผนขยายการบำบัดน้ำเสียครอบคลุมทั่วกรุงเทพฯปรับภูมิทัศน์ถนนสายหลัก นำสายไฟฟ้าลงดิน ๓ เส้นทาง ย้ายสายโทรศัพท์-เคเบิลลงดินและสร้างห้องน้ำสาธารณะสะอาดครอบคลุมจุดเชื่อมต่อการเดินทางและพื้นที่ท่องเที่ยว

๒.๔ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ โดยดำเนินการให้นักเรียนโรงเรียนในสังกัด กทม.เรียนฟรี ๒๐+๑ “อิมท็อง สมองดี มีวินัย โตไปไม่โกง” มีทักษะภาษาอังกฤษแข็งแรง พร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จัดกวดวิชาให้นักเรียน ม.๓ และ ม. ๖ ครบทุกโรงเรียน โดยสถาบันกวดวิชาชื่อดังดำเนินการเพื่อให้มีรถรับ-ส่งนักเรียนโรงเรียน กทม. ในพื้นที่เดินทางไม่สะดวก ฟรี จัดให้บริการหมวกกันน็อคสำหรับนักเรียนโรงเรียน กทม. ส่งเสริมศักยภาพของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครในการผลิตบัณฑิต สอนหลักสูตรต่อเนื่องและร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยนอกห้องเรียน เปิดห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้มิติใหม่เพิ่มจำนวนบ้านหนังสือ และสร้างศูนย์เยาวชนมิติใหม่ส่งเสริมการอ่าน ติดตั้ง ฟรี Hi-Speed WiFi ๔MB ๕,๐๐๐ จุด เน้นที่โรงเรียน ห้องสมุด สวนสาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ของ

กรุงเทพมหานครและเพิ่มโรงเรียนรองรับนักเรียนความสามารถพิเศษ รวมถึงเด็กออทิสติก อีก ๑๐๐ โรงเรียน

๒.๕ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งโอกาสของทุกคน โดยดำเนินการให้ภาคประชาชนร่วมเสนอความคิดเห็นและตรวจสอบการบริหารของ กทม. ผ่านระบบ i-Bangkok ส่งเสริมความสามารถและความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยสร้างโรงเรียนดนตรี และโรงเรียนกีฬาเปิดศูนย์กีฬามิติใหม่และ Extreme Sport ๔ มุมเมืองเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ สร้างตลาดสำหรับคนใหม่ Young Designer Market ทั้งแบบถาวร และแบบครึ่งคราว และเปิดเว็บไซต์เพื่อคนรุ่นใหม่ ขยายช่องทางสื่อสารงานสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้ทุกคนทุกกลุ่มได้พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ฝึกอาชีพ เรียนคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ จีน และมาลาญ ฟรี และขยายปริมาณและมูลค่าเศรษฐกิจภาคกลางคืน เช่น การขนส่งและกระจายสินค้าและการท่องเที่ยว

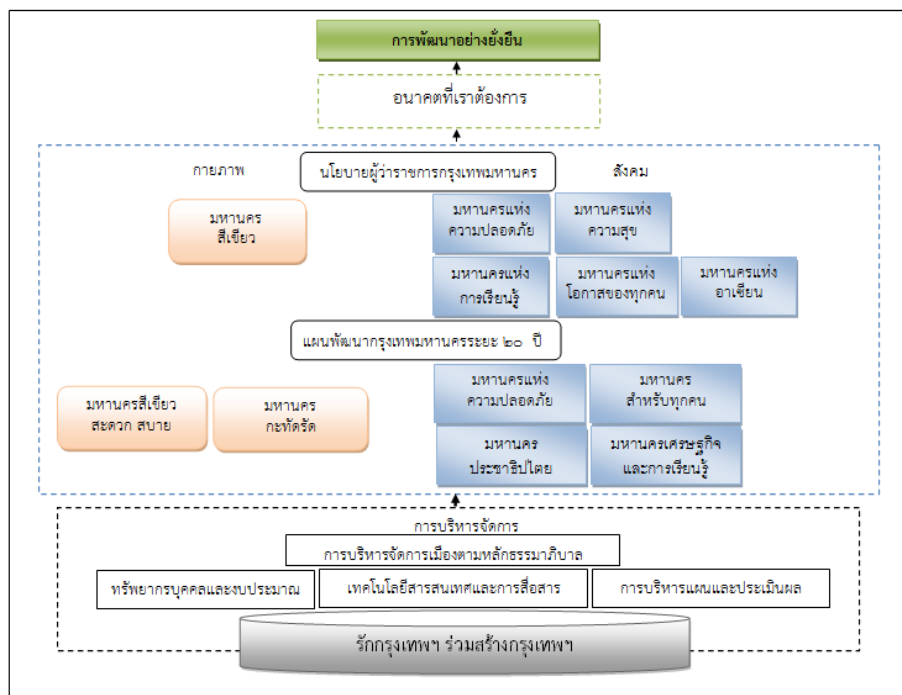
๒.๖ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งอาเซียนด้วยการเปิดโอกาสและส่งเสริมอาชีพในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลเพิ่มและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเชิงอนุรักษ์ทั้งฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี จัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมอาเซียนจัดตั้งสภามหานครอาเซียน ส่งเสริมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง กทม.และองค์กรในอาเซียนจัดตั้งศูนย์ส่งเสริม SMEs อาเซียน และจัดทำ BMA SMEs ASEAN Data Bank ร่วมมือกับโรงพยาบาลของรัฐ มหาวิทยาลัย และเอกชน เพื่อให้กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการบริการด้านการแพทย์และการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของอาเซียนและของโลกจัดทำแผนที่ ป้ายบอกทาง ป้ายรถประจำทาง และจุดให้ข้อมูล เป็นภาษาอังกฤษ ทั่วกรุงเทพฯ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สื่อสารภาษาอังกฤษได้และให้บริการที่ประทับใจ อาทิ คนขับรถแท็กซี่และรถโดยสารสาธารณะ

แนวคิดการบริหารราชการกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ

หน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครจะเป็นเจ้าภาพหลักในการสร้างความร่วมมือกับส่วนราชการภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และประชาชนทุกภาคส่วนครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครให้เป็นพลังพื้นฐานสำคัญที่มีจิตสำนึก “รักกรุงเทพฯ” และร่วมมือร่วมใจกัน “สร้างกรุงเทพฯ” ด้วยการดำเนินภารกิจ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การวางยุทธศาสตร์และประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครมีการพัฒนาเมืองและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามนโยบายของ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๖๐ ได้แก่ การพัฒนากรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งความปลอดภัย มหานครสีเขียวสะอาดสบาย มหานครแห่งความสุข มหานครแห่งอาเซียน มหานครแห่งโอกาสของทุกคน มหานครแห่งประชาธิปไตย มหานครกะทัดรัด และมหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ซึ่งเป็นการพัฒนากรุงเทพฯ ทั้งด้านสังคมและกายภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลได้แก่การมุ่งมั่นทำให้ประชาชนชาวกรุงเทพฯ ทุกคนมีความปลอดภัยทั้งชีวิตทรัพย์สิน มีความสะอาดสบาย มั่นคงผาสุก อย่างยั่งยืนในวิถีชีวิตแบบไทย รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพ

ของเมืองให้มีความโดดเด่นก้าวไกลในเวทีสากลทั้งในประชาคมอาเซียนประชาคมเอเชีย และประชาคมโลก ตลอดจนมุ่งวางโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านการบริหารจัดการเมืองแบบประชาธิปไตย การผังเมือง เศรษฐกิจและการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองหลวงของเอเซียนำไปสู่อนาคตที่เราต้องการคือ กรุงเทพฯ มีการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลสู่การเป็นมหานครแห่งอาเซียนในปี ๒๕๕๙ (Gateway to ASEAN) และมหานครแห่งเอเชียในปี ๒๕๗๕ (Vibrant of Asia) ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่โดดเด่นระดับแนวหน้าทั้งในประชาคมอาเซียนและภูมิภาคเอเชียที่มีพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายของการพัฒนาในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๖๐ ดังแผนภาพที่ ๓ - ๑

แผนภาพที่ ๓ - ๑ แนวคิดการบริหารราชการกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ

ดังนั้น ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ กรุงเทพมหานครจึงกำหนดแนวทางในการบริหารและพัฒนามาตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ ดังนี้

๑. การทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ด้วยการ เพิ่มการติดตั้งกล้อง CCTV เพิ่มการติดตั้งแสงส่องสว่างลดความรุนแรงของคดีอุกฉกรรจ์และอาชญากรรม พื้นฐานเพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะและลดจุดเสี่ยงอาชญากรรม เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังอาชญากรรม ยาเสพติดและการก่อการร้ายลดการขยายตัวและลดระดับความรุนแรงของปัญหา ยาเสพติดรักษามาตรฐานความปลอดภัยในระบบขนส่งมวลชนของระบบรางลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากกรณโดยสาร รถตู้ เรือโดยสารสาธารณะลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนลดความสูญเสียใน

ชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงอันตรายเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนหลังเกิดเหตุสาธารณภัย สนับสนุนบุคลากรภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้และสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีความพร้อมและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรด้านความปลอดภัยกรณีเกิดเหตุภัยด้านความมั่นคง ภัยจากธรรมชาติตามที่ได้รับ การร้องขอ สร้างและปรับปรุงระบบป้องกันน้ำท่วมครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครเพิ่มขีดความสามารถของระบบระบายน้ำในถนนสายหลักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยลดการปล่อยมลพิษลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการดูแลทรัพยากรน้ำให้แก่ประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและติดตามคุณภาพน้ำแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่กรุงเทพมหานครอย่างทั่วถึงและครอบคลุมลดปริมาณมูลฝอยด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดตามหลัก ๓ Rs (Reduce Reuse and Recycle) กำจัดมูลฝอยด้วยการแปรูปนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมลดการปล่อยมลพิษทางอากาศและเสียงจากแหล่งกำเนิดเฝ้าระวังปริมาณมลพิษในอากาศและระดับเสียงให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐ เอกชน และประชาชนในการร่วมกันลดมลพิษทางอากาศและเสียงเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านคุณภาพอากาศและเสียงลดอุบัติเหตุจากอาคาร ๙ ประเภทตามกฎหมายกระทรวงกำหนดประเภอาคารที่ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบฯ พ.ศ. ๒๕๔๘ ออกตามความใน พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งลดอุบัติเหตุจากอาคารทั่วไป (นอกเหนือจากอาคาร ๙ ประเภท) ลดอุบัติเหตุจากโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร และลดอุบัติเหตุจากจุดรอรถสาธารณะ ท่าเทียบเรือเพิ่มการเข้าถึงบริการในการดูแลรักษาสุขภาพชาวกรุงเทพฯ เพื่อการป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคคนเมืองส่งเสริมชาวกรุงเทพฯ ให้มีพฤติกรรมสร้างสุขภาพที่ดีเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคคนเมืองพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลด้านสุขภาพของกรุงเทพมหานครและเพิ่มการตรวจวัดคุณภาพอาหารจากผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค

๒. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความสุขมากขึ้นด้วยการส่งเสริมระบบพัฒนาสุขภาพเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยห่างไกลโรคและมีความสุขที่ได้รับบริการด้านสุขภาพใกล้บ้าน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างระบบหลักและระบบรองและเชื่อมโยงกรุงเทพมหานครกับปริมณฑล ดำเนินการให้ประชาชนมีความปลอดภัยและสะดวกสบายในการเลือกใช้บริการขนส่งมวลชนทางรางรถโดยสาร เรือ และรถจักรยานมากยิ่งขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการสัญจรทางเท้าและนำเทคโนโลยีมาช่วยส่งเสริมการจราจรให้คล่องตัวตลอดจนดำเนินการให้คนกรุงเทพฯ เลิกใช้รถยนต์ส่วนตัวและหันมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะมากขึ้น

๓. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสีเขียวด้วยการเพิ่มปริมาณของพื้นที่สีเขียวเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดียกระดับคุณภาพชีวิตของชาวกรุงเทพฯ สร้างกรุงเทพฯ เมืองสะอาดและสวยงามลดการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลบางขุนเทียนฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนที่ได้รับความเสียหายจาก

การกัดเซาะของน้ำทะเลให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ และคุ้มครองและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีของเมือง

๔. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ด้วยการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพฯ ให้เข้าศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ครอบคลุมในทุกเขตพื้นที่พัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัด กทม. ส่งเสริมให้นักเรียนในสังกัด กทม. มีผลทดสอบระดับชาติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศใน ๕ รายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ สร้างโอกาส/พื้นที่ให้เกิดการแสดงตัวของกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ส่งเสริมวัฒนธรรมในหลากหลายรูปแบบและช่องทาง จัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมเมืองกรุงเทพฯ ในรูปแบบต่างๆ พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและวางแนวทางสนับสนุนงานและแผนด้านวัฒนธรรม

๕. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งโอกาสของทุกคน ด้วยการสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนดำรงชีวิตตามความต้องการที่เหมาะสม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถและความสนใจทางด้านดนตรีและการกีฬาของคนรุ่นใหม่ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุและคนพิการสามารถเข้าถึงสวัสดิการ สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างทั่วถึงผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและผู้ที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจนอกระบบมีโอกาสในการประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงรวมทั้งได้รับสวัสดิการจากการทำงานพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและแรงงานนอกระบบอย่างต่อเนื่อง

๖. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งอาเซียน ด้วยการส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของอาเซียนหรือประตูสู่อาเซียน (Gateway to ASEAN) ด้านการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล ส่งเสริม SMEs การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม) ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งประชาธิปไตย ด้วยการสร้างพลังประชาธิปไตยของชุมชนและพลเมืองที่มีความแตกต่างกันในด้านอาชีพ เพศ อายุ ระดับรายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ศาสนา ภาษา และชาติพันธุ์ หรือมีความแตกต่างกันในการรวมกลุ่มตามประเด็นความสนใจด้านต่างๆ ให้สามารถอยู่ร่วมกันในกรุงเทพมหานครได้อย่างมีคุณค่า และได้รับโอกาสอย่างทั่วถึงในการมีส่วนร่วมกำหนดอนาคตและประเมินผลการพัฒนาด้านต่างๆ ของเมืองกรุงเทพมหานคร

๗. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ หรือเป็นเมืองหลวงของเอเชีย ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเมืองกรุงเทพฯ เพื่อให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและนานาชาติ และนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่ง การแพทย์ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมของเอเชีย รวมถึงการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้วิทยาการด้านต่างๆ ของภูมิภาคเอเชียในปี ๒๕๗๕ อาทิ การพัฒนาฐานข้อมูลทางด้านการเกษตร การค้าและการลงทุนพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นของผู้ประกอบการและแรงงานในกรุงเทพมหานครสนับสนุนและพัฒนาการใช้พื้นที่ของกรุงเทพมหานครเพื่อดำเนินการและสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

๘. พัฒนาการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานครด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรกรุงเทพมหานคร อาทิ การพัฒนาบุคลากรของ

กรุงเทพมหานครให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานแบบมืออาชีพเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการทำงานและความซื่อสัตย์ของบุคลากรกรุงเทพมหานครเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรุงเทพมหานครและพัฒนาระบบสารสนเทศของกรุงเทพมหานครเพื่อให้บริการแก่ประชาชน นักท่องเที่ยว องค์กรภาคธุรกิจและภาครัฐรวมทั้งการประเมินและรายงานผลการพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง

วิสัยทัศน์ ปี ๒๕๕๙ : กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมุ่งสู่มหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยมี รายละเอียด ดังนี้

พันธกิจ

๑. พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของความน่าอยู่อย่างยั่งยืน
๒. พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความพอเพียงพึ่งพิงซึ่งกันและกันโดยมุ่งสร้างสังคมสันติสุข
๓. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานของความรู้เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในปัจจุบันและอนาคต
๔. สร้างความเชื่อมั่นด้านการบริหารจัดการมหานครตามหลักธรรมาภิบาล
๕. พัฒนาการให้บริการที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครที่มีสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ในระบบนิเวศซึ่งเน้นการอยู่อาศัยร่วมกันของสิ่งมีชีวิตในเมืองและธรรมชาติ
๒. เพื่อสร้างสังคมสุขภาวะโดยมุ่งการเสริมสร้างให้กรุงเทพมหานครเป็นสังคมที่มีความปลอดภัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีพเพื่ออนาคต มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง มีจิตสาธารณะและสร้างสุขของตนด้วยความสันติ
๓. เพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีผลิตภัณฑ์ชุมชนของ กรุงเทพมหานครที่มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อพัฒนาบริการของกรุงเทพมหานครให้ดีเลิศเพื่อส่งมอบให้แก่ประชาชน
๕. เพื่อพัฒนา “กรุงเทพมหานคร” ให้เป็นองค์กรการบริหารราชการต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเมือง

เป้าหมายหลักแผนพัฒนากรุงเทพมหานครโดยมีเป้าหมายหลักประการหนึ่งคือ กรุงเทพมหานครมีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพที่ดีเลิศและประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่าง สะดวก ประหยัดและเท่าเทียมกัน ดังนี้

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานมีความสอดคล้องกับการพัฒนาหลักของเมืองเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
๒. เศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครเติบโตอย่างมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๓. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นสอดคล้องและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิมตามธรรมชาติ

๔. ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความเป็นพลเมือง และมีจิตสาธารณะมากขึ้น

๕. กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีความปลอดภัย

๖. กรุงเทพมหานครมีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพดีเลิศและประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก ประหยัดและเท่าเทียมกัน

๗. กรุงเทพมหานครมีกลไกการบริหารจัดการที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับมหานครชั้นนำในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(ที่มา: แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙) สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร)

จากกรอบนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วิสัยทัศน์กรุงเทพ ๒๕๗๕ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี และแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน นำไปสู่การจัดทำโครงการที่เป็นรูปธรรมเพื่อจัดบริการสาธารณะต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดการเมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย รวดเร็วและปลอดภัยโดยมีภารกิจพื้นฐานได้แก่

๑.๑ โครงข่ายถนน (พื้นผิวถนน สะพาน อุโมงค์ และเกาะกลางถนนได้รับการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน

๑.๒ โครงข่ายบาทวิถีและสะพานคนเดินได้รับการบำรุงรักษา ให้ประชาชนสามารถสัญจรได้

๑.๓ ย่านและพื้นที่พิเศษได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษา ให้อยู่ในสภาพที่ได้รับการบูรณะฟื้นฟูและคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์

๑.๔ กรุงเทพมหานครสามารถดำเนินการพัฒนาโครงข่ายถนน (ถนน สะพาน อุโมงค์ ทางลอด)

๑.๕ การขุดเจาะ วางท่อ ร้อยสาย ในเขตทางสาธารณะของหน่วยงานสาธารณสุขปภค ดำเนินการสอดคล้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร

๒. พัฒนาระบบการจราจรให้มีความคล่องตัวและมีระบบขนส่งสาธารณะที่หลากหลาย เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางอย่างสะดวกและปลอดภัย โดยเน้นการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะบนรางควบคู่ไปกับการเพิ่มพื้นที่ถนนและอัตราความเร็วเฉลี่ยของการเดินทางให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานสากล รวมทั้งมุ่งลดปริมาณการเกิดอุบัติเหตุเพื่อให้เกิดการสัญจรอย่างปลอดภัยมากขึ้น ด้วยมาตรการ/กลยุทธ์ ดังนี้

๒.๑ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างระบบหลักและระบบรองและ เชื่อมโยงกรุงเทพมหานครกับปริมณฑล ซึ่งมีเป้าหมายให้ระบบขนส่งสาธารณะบนรางเป็นระบบการเดินทางหลัก และมีระบบขนส่งบนถนนทำหน้าที่เป็นระบบรอง และพัฒนาให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างระบบหลักกับระบบรอง อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องเชื่อมโยงกับระบบขนส่งทั้งในระดับภาคมหานครและระดับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ที่จะทำให้การเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานใน

การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สัดส่วนของการเดินทาง ด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนด้านการขนส่งลดลง

๒.๑.๑ โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครส่วนต่อขยายสายสีลม (ตากสิน - เพชรเกษม)

๒.๑.๒ โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครส่วนต่อขยายสายสีลม (ตากสิน - เพชรเกษม)

๒.๑.๓ โครงการบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร

๒.๑.๔ โครงการก่อสร้างทางเดินยกระดับ (Sky walk) ลานจอดแล้วจร (Park & Ride)

๒.๑.๕ ก่อสร้างที่จอดแล้วจร พร้อมทาง ยกระดับเชื่อมสถานีวงเวียนใหญ่บริเวณใต้ สะพานข้ามแยกตากสิน

๒.๑.๖ จ้างที่ปรึกษาสำรวจออกแบบการเชื่อมต่อ การสัญจรทางน้ำกับการขนส่งระบบอื่น

๒.๑.๗ โครงการส่งเสริมการเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร

๒.๑.๘ ก่อสร้างและติดตั้งลิฟท์สำหรับคนพิการ ในระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร

๒.๑.๙ ปรับปรุงถนนเส้นต่างๆให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ได้มาตรฐานสะดวกต่อการใช้งาน

๒.๒ พัฒนาโครงข่ายถนนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างถนนสายหลักกับถนนสายรอง และให้ มีพื้นที่ถนนเพิ่มขึ้นให้เป็นโครงข่ายที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งถ่ายการเดินทางจากพื้นที่ย่อยไปสู่พื้นที่หลักและ ในทางกลับกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมที่นำไปสู่การมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒.๒.๑ โครงการปรับปรุงจุดเชื่อมต่อระบบเดินรถขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร บริเวณสถานีสะพานตากสิน

๒.๒.๒ โครงการก่อสร้างทางเชื่อมการเดินทาง ทางน้ำกับระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร บริเวณถนนสาทร

๒.๒.๓ โครงการระบบรถไฟฟ้ารางเดี่ยว

๒.๓ พัฒนาระบบการจราจรให้มีความคล่องตัวและปลอดภัยเพื่อรองรับภารกิจการเป็นศูนย์กลาง ภูมิภาค ด้วยการเพิ่มความเร็วเฉลี่ยในทุกเขตพื้นที่และอัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การสัญจรเชื่อมโยงระหว่างกันของหน่วยธุรกิจทั้งในและต่างประเทศเป็นไปอย่างสะดวกและมีความปลอดภัยสูงขึ้น ช่วยลดต้นทุนของการผลิตในส่วนที่เป็นค่าขนส่งและค่าประกันความเสียหาย

๒.๓.๑ โครงการศึกษาสำรวจและจัดทำมาตรฐานค่าระดับความเร็วของพื้นผิวจราจร

๒.๓.๒ ติดตั้งเครื่องหมายจราจรบนผิวทางและขอบทาง พื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒.๓.๓ ความเร็วของ การจราจรในพื้นที่ชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก มากกว่า ๑๙ กม./ชม. ชั้นกลาง ๓๐กม./ชม. ชั้นนอก ๔๐ กม./ชม. ตามลำดับ

๒.๓.๔ ร้อยละของอุบัติเหตุ จากการเดินทางทางถนน ลดลง ร้อยละ ๒/ปี

๒.๓.๕ ติดตั้งเครื่องหมายจราจรบนสะพานคนเดิน-ข้ามพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒.๓.๖ ซ่อมแซมป้ายชนิดคร่อมเหนือผิวจราจร ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒.๓.๗ ติดตั้งลูกแก้วสะท้อนแสงแบบไฟกระพริบด้วย พลังงานแสงอาทิตย์ บริเวณจุดกลับรถ

๒.๔ บูรณาการแผนพัฒนา ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการกับการ พัฒนา เมืองตามผังเมืองรวมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งได้แก่

๒.๔.๑ โครงการบูรณาการแผนพัฒนากรุงเทพ - มหานครกับการพัฒนาเมือง ตามผังเมืองรวม กรุงเทพมหานคร (ปรับปรุงครั้งที่ ๓)

๒.๔.๒ โครงการวางผังพัฒนาพื้นที่รอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแบบบูรณาการ

๒.๔.๓ โครงการวางและจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

๒.๔.๔ โครงการพัฒนาเครื่องมือ กลไกทางผังเมืองและแนวทาง อื่นๆ เพื่อนำผังเมืองรวมสู่การปฏิบัติ

๓. พัฒนากรุงเทพให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อมและละการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อให้ กรุงเทพมหานครมีความร่มรื่น สะอาดและมีสิ่งแวดล้อมที่ดี

๓.๑ ลดปริมาณมูลฝอย และการนำกลับไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า และมี ประสิทธิภาพ นำไปสู่การประหยัดต้นทุนการผลิตและลดความเสื่อมโทรมของ สภาพแวดล้อม ด้วยมาตรการ/กลยุทธ์ ดังนี้

๓.๑.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดและคัดแยกมูลฝอยโดย นำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ ที่แหล่งกำเนิดตามหลักการ ๓Rs โดยการสร้างการรับรู้และสร้าง จิตสำนึกในการมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดย อาศัยหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา มุ่งหวัง ปรับเปลี่ยนทัศนคติและวัฒนธรรมการบริโภคและการทิ้งขยะตามประเภทของ วัสดุและการนำไปใช้ ประโยชน์ตามแนวคิดขยะคือทรัพยากร

๓.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนมูลฝอย ด้วยการนัดเวลาทิ้ง เวลาเก็บขนมูล ฝอย เก็บขนมูลฝอยแยก ประเภท และนำไปจัดการตามประเภท รวมทั้งให้บริการสูญถ่ายสิ่งปฏิกูล และไขมันแยกเป็นการเฉพาะ

๓.๑.๓ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่าง ถูกหลักสุขาภิบาลและมี การนำกลับมาใช้ประโยชน์ ด้วยการใช้นโยบายการกำจัดมูลฝอยและสิ่ง ปฏิกูล ได้แก่ เทคโนโลยีเตาเผามูลฝอย เทคโนโลยีการหมักปุ๋ยและการผลิตก๊าซชีวภาพจากขยะ การ บำบัดไขมันและแปรรูปไขมัน รวมถึงการสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยความเหมาะสม ระบบกำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร รวมถึงการนำมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูลไปกำจัด

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานคร

๓.๑.๕ ผลักดันกรุงเทพมหานครสู่สังคมคาร์บอนต่ำและมีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๑.๖ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน/พลังงานทางเลือก

๓.๑.๗ ใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคม เป็นเครื่องมือหลักในการ ควบคุม ติดตามและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๓.๒ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการป้องกันน้ำท่วมและการระบายน้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ กรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเตรียมการป้องกันมิให้เกิดภาวะน้ำท่วมรุนแรง ยาวนาน จึงกำหนดมาตรการและกลยุทธ์ ดังนี้

๓.๒.๑ สร้างและปรับปรุงระบบป้องกันน้ำท่วมครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร ด้วยการก่อสร้าง ปรับปรุงระบบป้องกันน้ำท่วม เพื่อแก้ไขน้ำท่วมเนื่องจากน้ำหลากและน้ำทะเลหนุน เช่น ปรับปรุงแนวป้องกัน น้ำท่วมริมแม่น้ำเจ้าพระยา คันกันน้ำด้านตะวันออกและฝั่งธนบุรี อุโมงค์ขนาดใหญ่ สร้างระบบเตือนภัย

๓.๒.๒ เพิ่มขีดความสามารถของระบบระบายน้ำในถนนสายหลักให้สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง เนื่องจากฝนตกในพื้นที่จุดอ่อนได้ภายใน ๒ ชั่วโมง (กรณีฝนตกต่อเนื่อง ๑ ชั่วโมง มีปริมาณไม่เกิน ๖๐ มม.) โดยการก่อสร้าง/ปรับปรุงระบบระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ บ่อสูบน้ำ สถานีสูบน้ำ ฯ ฯลฯ

๓.๒.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โดยใช้พื้นที่ชะลอน้ำ (แก้มลิง) ด้วยการจัดหาและพัฒนา พื้นที่ชะลอน้ำ (แก้มลิง) ให้สามารถจัดการน้ำได้เพิ่มขึ้นอีก ๐.๕๐ ล้าน ลบ.ม. ๓ ๓ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการคุณภาพน้ำเพื่อจัดการน้ำเสียครัวเรือนให้มีค่าความสะอาดอยู่ใน ระดับมาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ด้วยมาตรการ/กลยุทธ์ ดังนี้

๓.๒.๔ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนร่วมรับผิดชอบต่อมลพิษทางน้ำ ๑ ด้วย การจ่ายค่าบำบัดน้ำเสีย

๓.๒.๕ ก่อสร้างและเดินระบบบำบัดน้ำเสียตามแผนแม่บทฯ ปรับปรุงและพัฒนาระบบรวบรวม น้ำเสียของโรงควบคุมคุณภาพน้ำ

๓.๒.๖ เพิ่มประสิทธิภาพระบบไหลเวียนน้ำในคลองเพื่อการบำบัดน้ำเสียและป้องกันน้ำท่วม โดยการปรับปรุงโรงควบคุมคุณภาพน้ำเพื่อยกระดับคุณภาพน้ำทิ้ง ตรวจวัดสภาพน้ำในคลองที่จัดให้มีระบบไหลเวียนและ ชุด ลอกคลองเป้าหมาย

๓.๒.๗ สนับสนุนการนำผลผลิตจากการบำบัดน้ำเสียกลับไปใช้ประโยชน์ โดยการจัดการกากตะกอนน้ำเสียจากการบำบัดน้ำเสียชุมชนให้เหมาะสมสำหรับใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

๓.๒.๘ เข้มงวดการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการแก่ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิด ปัญหาน้ำเสียในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยผลักดันให้มีการปรับปรุง/แก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้รับการแก้ไข ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ประกอบการในการดูแล บำรุงรักษา ระบบบำบัดน้ำเสีย และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมตรวจสอบสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายฯ เช่น ไม่ติดตั้งหรือเดินระบบบำบัดน้ำเสีย

๓.๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียงในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อควบคุมและลดมลพิษทางอากาศและเสียงอันเกิดจากกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๓.๓.๑ ฝ้าระวางฝุ่นละอองและระดับเสียงให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานในบรรยากาศ เพื่อฝ้าระวาง สถานการณ์ของคุณภาพอากาศและเสียง โดยตรวจวัดและจัดเก็บข้อมูลคุณภาพอากาศและเสียงในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่อง

๓.๓.๒ ควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียงจากแหล่งกำเนิดมลพิษจากยานพาหนะและแหล่งก่อมลพิษอื่น โดยการตรวจวัดควันดำและระดับเสียงของยานพาหนะ การใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมมิให้เกิดมลพิษ ทางอากาศและเสียงจากแหล่งก่อมลพิษอื่น เช่น สถานที่ก่อสร้าง การเผาในที่โล่ง เป็นต้น

๓.๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในทุกรูปแบบ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน โดยการสนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศกรุงเทพมหานคร ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ประชาชน องค์กรสามารถ เข้ามามีส่วนในการรักษาคุณภาพอากาศและเสียง

๓.๔ เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อเป็นแหล่งสร้างอากาศบริสุทธิ์แก่เมือง กรองมลภาวะทางอากาศ สร้างร่มเงา ลดอุณหภูมิของเมือง และใช้ประโยชน์เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจรองรับกิจกรรมทางสังคมของประชาชน ด้วยมาตรการ/กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

๓.๔.๑ จัดหาที่ดินเพื่อพัฒนาเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ/สวนหย่อม โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ด้วยการให้สิทธิกรุงเทพมหานครเข้าดำเนินการ (ซื้อ/เช่าพื้นที่ รับบริจาคขอใช้พื้นที่ ของหน่วยงานราชการอื่น ๆ และการแลกเปลี่ยน) หรือเจ้าของที่ดินดำเนินการเอง รวมถึงกรุงเทพมหานครเข้าทำการปรับปรุงพื้นที่ว่าง ทิ้งร้าง ไม่ปรากฏเจ้าของ ฯลฯ (การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมและมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็น สวนสาธารณะ/สวนหย่อม ให้เป็นการขยายผลจากข้อมูลการสำรวจพื้นที่สีเขียวตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖)

๓.๔.๒ อนุรักษ์ ปรับปรุงสภาพพื้นที่สีเขียว (พื้นที่สวนสาธารณะ/สวนหย่อม และพื้นที่สีเขียวเพื่อ สภาพแวดล้อมที่ดี) เพื่อเป็นพื้นที่เพื่อการพักผ่อน เป็นแหล่งกรองมลภาวะของเมือง และรับรองกิจกรรมทางสังคม โดยการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยืนต้น หลากพันธุ์ การขยายผลโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓.๔.๓ การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม ฯลฯ ในการศึกษาและวิจัยระบบนิเวศทางธรรมชาติในกรุงเทพฯ

๓.๔.๔ จัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และกำหนดแนวทาง/มาตรการในการอนุรักษ์ ทรัพยากรทางธรรมชาติ

๓.๔.๕ การใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์จูงใจให้ภาคเอกชนและ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ของตนเอง

๓.๕ ฟันฟู อนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน เพื่อเป็นการหยุดยั้งการสูญเสียพื้นที่ ป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งทะเลบางขุนเทียนของกรุงเทพมหานครและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าให้กลับมา มีความสมบูรณ์ เป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพได้อีกครั้ง

๓.๕.๑ ป้องกันไม่ให้เกิดการกัดเซาะพื้นที่ป่าชายเลนชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ด้วย การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการก่อสร้างแนวป้องกันการกัดเซาะแบบชั่วคราวและแบบถาวร การปลูก ป่าชายเลนเพื่อชะลอความรุนแรงของกระแสน้ำ

๓.๕.๒ ฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนให้กลับมา มีความสมบูรณ์ ด้วยการกำหนดแนวทางการรักษาระบบนิเวศ ทางธรรมชาติบริเวณป่าชายเลนชายทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

๓.๖ รับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมที่มีผลต่อการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมในการรับมือและลดความเสี่ยงของผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๖.๑ สร้างความเข้มแข็งให้กรุงเทพมหานครในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้ กรุงเทพมหานครมีกรอบทิศทางการดำเนินการเพื่อไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำที่เป็นรูปธรรม ทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารการปกครอง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ รวมถึงมีการกำหนด/พัฒนา กลไก เครื่องมือหรือมาตรการที่สามารถผลักดันให้เป้าหมายการดำเนินการตามนโยบายฯ ประสบความสำเร็จ (ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว)

๓.๖.๒ สร้างความสามารถในการปรับตัวของคนกรุงเทพเพื่อรับมือและลดความเสี่ยงของผลกระทบ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการส่งเสริม รมรณรงค์ และสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการสร้างกรุงเทพมหานคร ให้เป็นสังคมคาร์บอนต่ำ

๓.๖.๓ สร้างเครือข่ายภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของ กรุงเทพมหานครกับหน่วยงาน ภายในและต่างประเทศในการรับมือและลดความเสี่ยงของผลกระทบ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศโดยการแลกเปลี่ยน/เรียนรู้ องค์ความรู้ เทคโนโลยี ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติรวมถึงการสนับสนุนทางด้านวิชาการและงบประมาณ ในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๗ อนุรักษ์พลังงานการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก เพื่อสร้างความตระหนักและ การเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พลังงาน การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการผลักดันให้ กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรประหยัดพลังงานด้วยความร่วมมือร่วมใจของข้าราชการและบุคลากรของ กรุงเทพมหานคร

๓.๗.๑ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน การใช้พลังงานทดแทน และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพให้ ทุกภาคส่วน เพื่อรณรงค์ให้ปรับ/เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงาน

๓.๗.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้กับหน่วยงานของ กรุงเทพมหานคร และกำกับให้อาคารควบคุมใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพตามกฎหมายกำหนด

มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการพลังงาน ในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งออกตามความใน พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

๑. กรุงเทพมหานครนั้นมีอำนาจหน้าที่อยู่อย่างมากอย่างที่ปรากฏตามกฎหมาย แต่กรุงเทพมหานครกลับไม่สามารถที่จะดำเนินงานตามหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างเบ็ดเสร็จ ครบถ้วน ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ ขาดความรวดเร็วต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายเป็นเพียงการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครไว้เป็นด้าน ในแนวกว้างเช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การจราจร ขนส่ง โดยไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในเชิงลึก ซึ่งหมายถึงไม่ได้กำหนดขอบข่ายงานไว้อย่างละเอียดชัดเจนว่ากรุงเทพมหานครกับหน่วยงานของรัฐบาลในระดับต่างๆ มีการวางขอบเขตหรือระดับของภารกิจไว้แค่ไหนเพียงใดทำให้บทบาทของกรุงเทพมหานครขาดความชัดเจนในการดำเนินการจัดบริการสาธารณะ เช่น การจัดการจราจรที่มีความสับสนในบทบาทของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. หน่วยงานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โดยทั้งหมดไม่ได้อยู่การกำกับของกรุงเทพมหานคร ทั้งการไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ การดำเนินโครงการเพื่อจัดบริการสาธารณะจะต้องใช้การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นเพียงการประสานระดับนโยบายแต่ในทางปฏิบัติยังคงเป็นปัญหาที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมีค่อนข้างน้อย จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าจำเป็นต้องได้รับบริการอะไร แต่ไม่ยอมรับหน้าที่ที่พึงกระทำ เช่นการไม่ยอมชำระค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ การไม่ยอมรับให้มีการเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย หรือการไม่เคารพกฎจราจรจุดไหนที่ห้ามจอด หรือจอดรถและขับรถบนทางเดินเท้า สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งปัญหาในการจัดบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ เพราะขาดการมีส่วนร่วมและความตระหนักของประชาชน

๔. บุคลากรของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถให้มีความเข้าใจในแนวคิดเรื่องการสร้างเมือง มิใช่การทำงานแบบเดิมๆ มีความพร้อมในการทำงานและสามารถทำงานในลักษณะที่ตอบสนองต่อภาวะวิกฤติได้ดี มีความสามารถในการตัดสินใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ทั้ง

๕. งบประมาณ เรื่องงบประมาณเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีงบประมาณจำกัดต้องรับการสนับสนุนจากรัฐบาล การเปิดช่องทางให้กรุงเทพมหานครแสวงหาแหล่งเงินทุนด้วยตนเอง ทั้งการออกพันธบัตร การกู้ยืม หรือการร่วมทุน แต่สิ่งเหล่านี้ยังเป็นเรื่องที่ทำไม่ได้หรือค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากกฎหมายไม่เปิดช่องทางไว้ให้ และมีหลักเกณฑ์ที่ยุ้งยากเกินกว่าที่ภาคเอกชนจะเข้าร่วมด้วย

สรุป

จากการศึกษาในบทที่ ๓ นี้มุ่งหมายในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ นั้น ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้นจะพบว่ากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กำหนดตามกฎหมายที่ต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจัดการจราจรและขนส่ง และการจัดการถ่ายกายภาพต่างๆ โดยกรุงเทพมหานครมีแผนงานและงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการการประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในเรื่องความร่วมมือรับผิดชอบของประชาชน ความตระหนัก ทักษะคติและความเข้าใจของประชาชน ปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณ และ ปัญหาเรื่องความสามารถเฉพาะทางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บทที่ ๔

แนวทางการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครที่ควรจะเป็นสู่ความเป็นมหานครระดับโลก

แนวคิดผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ แนวคิดของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ ท่าน ประกอบด้วย

๑. ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒. นายสัญญา ชินนิมิต ปลัดกรุงเทพมหานคร

๓. นายจักรพันธ์ ฝิวงาม รองปลัดกรุงเทพมหานคร (ผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครสูง)

๔. นางรัชนีวรรณ อัครวิธานนท์ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร

๕. นายภัทรธรม์ ทรทนานนท์ ผู้อำนวยการสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร

๖. นายทวีศักดิ์ เลิศประพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีแนวคิดดังนี้

๑. แนวคิดในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร นั้น ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้กำหนดทิศทางและนโยบายให้การจัดการบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครที่อยู่บนแนวคิดและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยได้มอบนโยบายในการพัฒนากรุงเทพมหานคร ๖ เรื่องด้วยกัน ได้แก่

๑.๑ มหานครแห่งอาเซียน ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งอาเซียน ด้วยการส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของอาเซียนหรือประตูสู่อาเซียน (Gateway to ASEAN) ด้านการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล ส่งเสริมSMEs การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม

๑.๒ มหานครแห่งโอกาสของทุกคน ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งโอกาสของทุกคน ด้วยการสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนดำรงชีวิตตามความต้องการที่เหมาะสม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุและคนพิการสามารถเข้าถึงสวัสดิการ สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างทั่วถึง ผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและผู้ที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจนอกระบบมีโอกาสในการประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงรวมทั้งได้รับสวัสดิการจากการทำงานพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและแรงงานนอกระบบอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ มหานครแห่งการเรียนรู้ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ด้วยการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพฯ ให้เข้าศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ครอบคลุมในทุกเขตพื้นที่พัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างโอกาส/พื้นที่ให้เกิดการแสดงตัวของกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ส่งเสริมสาธารณะในหลากหลายรูปแบบและช่องทาง

๑.๔ มหานครแห่งความสุข ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความสุขมากขึ้น ด้วยการส่งเสริมระบบพัฒนาสุขภาพเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยห่างไกลโรคและมีความสุขที่ได้รับ บริการด้านสุขภาพใกล้บ้านพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่างระบบหลัก และระบบรองและเชื่อมโยงกรุงเทพมหานครกับปริมณฑล ดำเนินการให้ประชาชนมีความปลอดภัย และสะดวกสบายในการเลือกใช้ขนส่งมวลชนทางรางโดยสาร เรือ และรถจักรยานมากยิ่งขึ้นรวมทั้ง ส่งเสริมการสัญจรทางเท้าและนำเทคโนโลยีมาช่วยส่งเสริมการจราจรให้คล่องตัวตลอดจนดำเนินการ ให้คนกรุงเทพฯ เลิกใช้รถยนต์ส่วนตัวและหันมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะมากขึ้น

๑.๕ มหานครสีเขียวและสะอาด ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสีเขียวด้วยการ เพิ่มปริมาณของพื้นที่สีเขียวเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดียกระดับคุณภาพชีวิตของชาวกรุงเทพฯ สร้าง กรุงเทพฯ เมืองสะอาดและสวยงามลดการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งทะเลบางขุนเทียนพื้นที่พื้สภาพป่าชายเลนที่ได้รับความเสียหายจากการกัดเซาะของน้ำทะเลให้กลับมาอุดมสมบูรณ์และคุ้มครองและอนุรักษ์ พื้นที่สีเขียวเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีของเมือง

๑.๖ มหานครแห่งความปลอดภัย ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความ ปลอดภัยเพิ่มขึ้น ด้วยการ เพิ่มการติดตั้งกล้อง CCTV เพิ่มการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างลดความรุนแรงของ คดีอุกฉกรรจ์และอาชญากรรมพื้นฐานเพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะและลดจุดเสี่ยง อาชญากรรม รักษามาตรฐานความปลอดภัยในระบบขนส่งมวลชนของระบบรางลดความสูญเสียใน ชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุโดยสาร รถตู้ เรือโดยสารสาธารณะลดความสูญเสียในชีวิตและ ทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนโยนนำเทคโนโลยีมาใช้ สร้างและปรับปรุงระบบ ป้องกันน้ำท่วมครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครเพิ่มขีดความสามารถของระบบระบายน้ำในถนนสาย หลักลดการปล่อยมลพิษลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติปลูกฝังและสร้าง จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการดูแลทรัพยากรน้ำให้แก่ประชาชน ลดอุบัติเหตุจากโครงสร้างพื้นฐานที่ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

ซึ่งในการจัดบริการสาธารณะมีความเกี่ยวข้องกันทุกนโยบายสร้างมหานครของผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร โดยนโยบายสร้างกรุงเทพมหานครของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมี เป้าประสงค์ที่จะทำให้กรุงเทพมหานครพัฒนาไปในทิศทางเดียวกับมหานครระดับโลก ซึ่งนโยบายนี้อยู่ บนแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพมหานครที่มีการเติบโตเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่การ ขยายตัวของประชากรและความต้องการทางด้านกายภาพ และกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มี ความเชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ซึ่งนโยบายแต่ละด้านจะมีความเชื่อมโยงกัน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้รับบริการสาธารณะที่ดีที่สุด

๒. แนวคิดนายสัญญา ชินนิมิต ปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับให้หน่วยงาน ต่างๆดำเนินโครงการให้เป็นตามนโยบายที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดโดยมีแนวทางดังนี้

๒.๑ การทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความปลอดภัยเพิ่มขึ้นโดย

๒.๑.๑ การขยายเครือข่ายกล้อง CCTV จำนวน ๕๐,๐๐๐ ตัว โดยเชื่อมโยง กับเครือข่ายเอกชน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว

๒.๑.๒ ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างพลังงานแสงอาทิตย์นำร่อง ๑๐ เส้นทางริมคลอง และสถานที่เอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๒.๑.๓ จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการภัยพิบัติเร่งด่วน เพื่อป้องกัน แจ็งเตือน ลด ความเสียหายจากอัคคีภัย อุทกภัยและแผ่นดินไหว เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงอาคารสูง

๒.๑.๔ การสร้างเพิ่มอุโมงค์ยักษ์ระบายน้ำ ๖ แห่ง พร้อมระบบตรวจสอบและ เตือนภัยน้ำท่วม

๒.๒ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งความสุขมากขึ้น โดย

๒.๒.๑ ทำให้การเดินทางสะดวก การจราจรคล่องตัวยิ่งขึ้นด้วยการเพิ่มเส้นทาง รถไฟฟ้า ๕ เส้นทาง ในระบบ Right Rail/Monorail เชื่อมต่อระบบขนส่งทุกประเภท

๒.๒.๒ สร้างอุโมงค์ลอดใต้ทางรถไฟและปรับปรุงจุดตัดทางแยก ตรอกซอย ทางลัด ๑๐๐ สาย

๒.๒.๓ การเพิ่มทางเลือกการเดินทางด้วยเรือโดยสาร

๒.๒.๔ เพิ่มเส้นทางจักรยาน ๓๐ เส้นทางให้เข้าจักรยาน ๑๐,๐๐๐ คัน

๒.๒.๕ เพิ่มจุดจอดและจร ๔ มุมเมือง

๒.๒.๖ ให้บริการตรวจสอบสภาพการจราจรที่เป็นปัจจุบันฟรี ด้วยระบบ BMA Live Traffic Application

๒.๓ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครสีเขียวและสะอาด โดย

๒.๓.๑ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวอีก ๕,๐๐๐ ไร่ พร้อมสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ๑๐ แห่ง

๒.๓.๒ สร้างสวนลอยน้ำแห่งแรก

๒.๓.๓ สร้างสวนสุนัข ๔ มุมเมือง

๒.๓.๔ ส่งเสริมการจัดสวนแบบอาคารสูง (Green Roof) และแนวกำแพง อย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๕ เพื่อระบบการจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๖ สร้างโรงบำบัดน้ำเสียเพิ่ม ๕ แห่ง พร้อมวางแผนขยายครอบคลุมทั่ว กรุงเทพมหานคร

๒.๓.๗ ปรับภูมิทัศน์ถนนสายหลัก นำสายไฟฟ้าลงดิน ๓ เส้นทาง ย้ายสาย เคเบิลทุกประเภท ลงดิน

๒.๓.๘ สร้างห้องน้ำสาธารณะสะอาดครอบคลุมจุดเชื่อมต่อการเดินทางและ พื้นที่ท่องเที่ยว

๓. การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในมุมมองของนายจักรพันธ์ ผิวงาม รอง ปลัดกรุงเทพมหานคร (อดีตผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครสูง) รับผิดชอบการ ตรวจราชการมหานครแห่งโอกาสและมหานครแห่งความสุข ได้ให้ข้อคิดเห็นที่ว่าที่ผ่านมาการจัดบริการ สาธารณะทั้งในด้านการจัดการจราจรขนส่ง การจัดการด้านการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านสาธารณสุขปโภค ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันตามนโยบายของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครนั้น หากดำเนินการได้ตามเป้าหมายจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของ กรุงเทพมหานครในฐานะมหานครขนาดใหญ่ องค์กรที่ดีจากการตรวจติดตามและประเมินผล โครงการต่างๆ ในแง่ของปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องและ อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครซึ่งกรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ควรจะได้มีความชัดเจนในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

๔. แนวคิดการจัดบริการสาธารณะของ นางรัชนีวรรณ อัครวิธานนท์ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล ให้ความเห็นว่า การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น เป็นการสร้างมิติใหม่ในเรื่องการจัดบริการสาธารณะใดๆของรัฐ ควรกำหนดอยู่บนพื้นฐานความต้องการของประชาชน และสภาพความเป็นจริงของเมือง รวมทั้งให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มที่จะเข้าถึงการบริการสาธารณะ โดยมีเป้าหมายที่ว่า "ต้องทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิต" โดยปัญหาที่ประชาชนให้ความสำคัญคือเรื่องการจราจรขนส่ง กรุงเทพมหานครได้ดำเนินโครงการตามนโยบายแห่งโอกาสและนโยบายแห่งความสุข คือ การขยายเส้นทางรถไฟฟ้า เนื่องจากเห็นว่าในการเดินทางเดินทางในชีวิตประจำวันของประชาชน การขนส่งผู้โดยสารครั้งละมาก ๆ คือการเดินทางด้วยระบบราง รวมทั้งดำเนินโครงการเชื่อมต่อการเดินทางเรือเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเนื่องจากกรุงเทพมหานครมีลำคลองอยู่หลายเส้นทางที่สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสัญจรได้ นอกจากนี้ การเพิ่มเส้นทางจักรยานเพื่อเป็นอีกทางเลือกในการเดินทางให้แก่ประชาชน ซึ่งในอนาคตจะต้องพัฒนารูปแบบเช่นการจอดจักรยาน และช่องทางจักรยานที่มีความปลอดภัย ในส่วนของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการพื้นที่สาธารณะและปอดของคนกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายมหานครแห่งความสะอาดและสีเขียว

ซึ่งในการดำเนินการเพื่อจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครนั้น มีนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร มีแผนปฏิบัติการราชการเป็นตัวขับเคลื่อนรวมทั้งมีการประเมินผลเป็นระยะ จะทำให้การจัดบริการสาธารณะเป็นไปตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ เรื่องความต่อเนื่อง หลักการสำคัญประการหนึ่งของการจัดบริการสาธารณะคือความต่อเนื่อง เนื่องจากหากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแผนปฏิบัติการราชการบ่อยจนเกินไป โครงการขนาดใหญ่ต่างๆอาจจะยังไม่บรรลุความสำเร็จ เช่นโครงการจัดสร้างเตาเผาขยะเพื่อลดปัญหาขยะตกค้าง ซึ่งต้องใช้เวลาดำเนินการหลายปี และประการที่สองคือเรื่อง การกระจายอำนาจ กรุงเทพมหานครควรจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่และภารกิจที่จะดำเนินการเพื่อจัดบริการสาธารณะ เนื่องจากในปัจจุบันมีหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

๕. แนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของนายภัทรรัตน์ ทรพรานนท์ ผู้อำนวยการสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือเป็นหน่วยงานปฏิบัติ ได้ให้ความเห็นเรื่องการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการสาธารณูปโภคและการปรับปรุงทางกายภาพนั้น กรุงเทพมหานครได้เดินตามกรอบแนวนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการปรับปรุงทางแยก ทางเชื่อมต่างๆ การปรับปรุงทางเดินเท้าให้อยู่ในสภาพดีสวยงาม การควบคุมความปลอดภัยของอาคารต่างๆ การเคร่งครัดตรวจสอบการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังและเข้มงวดในการติดตั้งป้ายโฆษณา โดยมีข้อคิดเห็นถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ เรื่องอำนาจหน้าที่ เช่น กรุงเทพมหานครมี

หน้าที่ในการ สร้าง ดูแล บำรุงรักษาทางเดินเท้า ในส่วนของถนนเป็นของหน่วยงานอื่น พื้นที่ใต้ถนน เป็นของอีกหน่วยงาน การบริหารจัดการจึงเป็นไปได้อย่างยากลำบาก ปัญหาลำดับต่อมาคือความ เข้าใจของประชาชน ในการที่จะช่วยการรักษาที่สาธารณะและการไม่เคารพกฎหมายของประชาชน จำนวนมาก เช่นการนำรถยนต์หรือรถมอเตอร์ไซด์จอดบนทางเดินเท้า และปัญหาประการสุดท้ายคือ บุคลากรของกรุงเทพมหานครเอง ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถให้มีความเข้าใจใน แนวคิดเรื่องการสร้างเมือง มีใช้การทำงานแบบเดิมๆ

๖. การจัดการบริการสาธารณะในมุมมองของ ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร ซึ่งดูแลรับผิดชอบการจัดการบริการสาธารณะด้านการจราจรและขนส่งของ กรุงเทพมหานคร โดยได้กำหนดโครงการต่างๆ เพื่อสนองต่อนโยบายมหานครแห่งความสุขของผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร โดยการสร้างเส้นทางรถไฟฟ้า ๕ เส้นทาง (Right Rail/ Monorail) เชื่อมต่อ ระบบขนส่งมวลชนทุกประเภท การเพิ่มทางเลือกการเดินทางด้วยเรือโดยสาร การส่งเสริมการใช้ จักรยานในเมืองโดยการเพิ่มเส้นทางจักรยาน ทั้งในส่วนของการเพิ่มทางลัด ทางเชื่อมถนนตรอกซอย ต่างๆ การจัดหาอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการจราจร การนำระบบเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการจราจรเพื่อคลี่คลายปัญหาในช่วงโมงเร่งด่วน การป้องกันอุบัติเหตุ จากจราจรและการเดินทาง การติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อความปลอดภัยของประชาชนและกวดขัน เรื่องวินัยการจราจร อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบคือ การดำเนินงานเรื่องการจราจรมีหลายหน่วยงานมาก เกินไปที่เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้การทำงานไม่เป็นเอกภาพ

การจัดบริการสาธารณะของมหานครระดับโลกต่างๆ

การจัดบริการสาธารณะของมหานครนิวยอร์ก

นิวยอร์กตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกทางตะวันออกเฉียงเหนือของ สหรัฐอเมริกาประกอบด้วย ๕ เขตปกครองที่เรียกว่า โบโรห์ (Borough) คือ เดอะบรองซ์บรูคลินแมน แฮตตันควีนส์และสแตตัน ไอส์แลนด์ประชากรรวมทั้งหมดประมาณ ๘,๒๗๔,๕๒๗ คนภายในพื้นที่ ๗๙๐ ตร.กม. (๓๐๕ ตร.ไมล์)นอกจากจะเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดแล้ว สัดส่วนประชากรต่อ พื้นที่ยังถือว่าหนาแน่นที่สุดในสหรัฐอเมริกาอีกด้วยนิวยอร์กมีพื้นที่กว่า ๑๑๓ ตารางกิโลเมตร (๒๘,๐๐๐ เอเคอร์) ที่มีบริเวณเป็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่มีต้นไม้ขึ้นเป็นกลุ่มๆ

ตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาครนิวยอร์ก ระยะ ๕ ปี มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการสร้างงาน โดยส่งเสริมจุดแข็งของเมือง และพัฒนาศักยภาพของ ชุมชนที่ยังไม่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเพิ่มโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการสร้าง ความเจริญเติบโตให้แก่เมืองมากขึ้น มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นเสาหลัก ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต นิวยอร์กเป็นเมืองที่ตั้งคนผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาสร้าง ความเจริญเติบโตให้แก่เศรษฐกิจของเมือง ดังนั้น เมืองจึงมีหน้าที่จัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เหมาะแก่ การอยู่อาศัย ปลอดภัย และสะดวกสบาย ตลอดจนมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การใช้ชีวิตแบบต่างๆ ที่ หลากหลาย รัฐบาลท้องถิ่นนครนิวยอร์กจึงได้ออกพิมพ์เขียวเพื่อการพัฒนาเมือง เรียกว่า PlanNYC มี จุดประสงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการจัดระบบอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

รวมไปถึงการส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่โดยรอบที่ต่อเนื่องกับนครนิวยอร์ก ให้เป็นพื้นที่สำหรับโอกาสในการลงทุนในอนาคตทั้งสำหรับภาครัฐและภาคเอกชน

๒. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตและการสร้างงาน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตในยุคหลังสงครามเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่เมืองจะต้องปรับตัวเพื่อรองรับระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ โดยลดกฎเกณฑ์ ลดค่าใช้จ่ายที่เป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือธุรกิจขนาดย่อมและส่งเสริมการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมที่สำคัญ เมืองจะต้องนำเศรษฐกิจที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ เข้าไปยังเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพของนครนิวยอร์ก จำนวน ๕ พื้นที่ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาฝีมือแรงงาน และดึงดูดนักลงทุนรายใหม่ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสทางธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารและการท่องเที่ยว

๓. การลงทุนในอนาคต เน้นการลงทุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยให้กับพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้ว่าราชการและสมาชิกสภานครนิวยอร์ก รวมไปถึงผู้นำภาคอุตสาหกรรมและภาคแรงงาน เนื่องจากงานด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างระบบการคมนาคมที่ทันสมัย การให้บริการขนส่งมวลชน การสร้างถนน สะพาน สนามบิน การจัดสร้างที่อยู่อาศัยที่ประชาชนทั่วไปสามารถซื้อได้ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้างระบบเศรษฐกิจที่ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม

๔. การสร้างนวัตกรรมและการสร้างความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น การที่นครนิวยอร์กมีสภาพเป็นศูนย์กลางด้านเงินทุนของโลกนั้นเกิดขึ้นได้เนื่องจากต้นทุนทางทรัพยากรมนุษย์ จิตสำนึกของผู้ประกอบการ และมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และการสร้างงานเพื่ออนาคต ดังนั้น การที่จะพัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญต่อไปในอนาคต นครนิวยอร์กจะต้องมองไปยังพื้นที่โดยรอบ ประสานความร่วมมือเพื่อขยายขนาดตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการที่ใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ต้องใช้นวัตกรรมในระดับสูง

จากแผนยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ เสาหลักนี้ ได้มีการกำหนดให้มีการดำเนินโครงการหลักเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้จำนวน ๖ โครงการหลัก ดังนี้

๑. การพัฒนา Hunts Point Produce Market โครงการนี้ เป็นการลงทุนขนาดใหญ่ ที่จะสร้างงานให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตที่ยากจนที่สุด (South Bronx) เป็นการกระจายศูนย์การค้าอาหาร ผลิตภัณฑ์เครื่องอุปโภคบริโภค และเป็นการส่งเสริมภาคการเกษตรของรัฐนิวยอร์ก

๒. การสร้างศูนย์อุตสาหกรรมสีเขียวในย่าน Brooklyn Navy Yard ซึ่งจัดเป็นเขตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแห่งแรกในมหานครนิวยอร์ก โดยอาศัยความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยและภาคการค้าเข้ามาช่วยในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว

๓. การสร้าง CREAT @ Harlem Green การพัฒนาตึกเก่าในย่านอุตสาหกรรมที่ไม่ได้ใช้งานแล้วให้กลายเป็นพื้นที่สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวกับศิลปะ และธุรกิจขนาดย่อมที่ให้บริการชุมชนโดยรอบ ซึ่งจะเป็นจุดเชื่อมต่อกับถนนหมายเลข ๑๒๕ ซึ่งเป็นถนนสายประวัติศาสตร์ เป็นที่ตั้งของสถาบันหนังสือและย่านค้าปลีก Central Harlem และมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และวิทยาลัย City College of New York ใน West Harlem ด้วย

๔. การสร้างพื้นที่สีเขียวบนเกาะ Staten พัฒนาพื้นที่สีเขียวขนาด ๑,๑๐๐ เอเคอร์ ซึ่งปัจจุบันเป็นพื้นที่ว่างเปล่าที่อยู่ในเขต West Shore ของเกาะ Staten ให้กลายเป็นพื้นที่สีเขียวที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางเศรษฐกิจและทางด้านสิ่งแวดล้อม

๕. โครงการ NYC SeedStart เป็นการให้การอบรมผู้ประกอบการรายใหม่เกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งทุนและตลาด ซึ่งจะช่วยสนับสนุนโครงการสร้างอุตสาหกรรมที่อาศัยนวัตกรรมสมัยใหม่อีกทางหนึ่ง

๖. การเป็นศูนย์กลางของการจัดประชุมนานาชาติและการจัดนิทรรศการ ย่าน Queens เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดในมหานครนิวยอร์กที่จะส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมนานาชาติและการจัดนิทรรศการ เนื่องจากเป็นมีโรงแรมจำนวนมาก หากพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวประสบความสำเร็จก็จะช่วยทำให้พื้นที่นี้มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวมากขึ้นด้วย

การจัดบริการสาธารณะของกรุงโซล

กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีโซลอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเกาหลีใต้ ครอบคลุมพื้นที่ ๖๐๕.๒๕ ตารางกิโลเมตร มีรัศมีประมาณ ๑๕ กิโลเมตรมีประชากรประมาณ ๑๐ ล้านคน เป็นปริมณฑลที่ใหญ่ มีประชากรประมาณ ๒๕ ล้านคนซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่อาศัยซึ่งประกอบด้วยบริเวณมหานครอินช็อนและจังหวัดคย็องกีเกือบหนึ่งในสี่ของประชากรชาวเกาหลีใต้อาศัยอยู่ในโซลและชาวต่างชาติอีกประมาณ ๒๗๕,๐๐๐ คน ด้วยประชากรประมาณ ๑๐,๒๙๗,๐๐๔ คนในปี ๒๐๐๕ หรือ ๒๑ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด ทำให้กรุงโซลกลายเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่สุดในเกาหลีใต้และเป็นเมืองระดับมหานครแห่งหนึ่งของโลก

การบริหารกรุงโซล องค์กรบริหารกรุงโซลเรียกว่า รัฐบาลกรุงโซล (Seoul Metropolitan Government) มีนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีรองนายกเทศมนตรี ๓ คน และผู้ช่วยนายกเทศมนตรี ๔ คน ซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร และมีสภากรุงโซล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วยสมาชิก ๑๐๔ คน

ในพื้นที่ของกรุงโซลจะมีการปกครองท้องถิ่นอยู่ ๓ ระดับ ได้แก่ระดับเมือง ระดับเขต และระดับหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยเขต “กู” และหมู่บ้าน “ดอง” ซึ่งประกอบด้วย ๒๕ เขตและ ๕๒๒ หมู่บ้าน สำหรับเขตทั้ง ๒๕ เขต นั้นมีความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนภายในกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและอีกส่วนหนึ่งปฏิบัติงานภายใต้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกรุงโซล นายกเทศมนตรีของแต่ละเขตมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๙๕ ส่วนหมู่บ้านนั้นอยู่ภายใต้การบริหารงานของเขต แต่หมู่บ้านจะรับหน้าที่ให้บริการในสิ่งที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะการแข่งขันของกรุงโซล กรุงโซลต้องการที่จะเป็น ๑ ใน ๓ ของศูนย์กลางการเงินของเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งภายหลังจากที่กรุงโซลได้จัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ในปี ค.ศ. ๑๙๘๘ และจัดการแข่งขันฟุตบอลโลก (๒๐๐๒ World Cup) ทำให้กรุงโซลกลายเป็นมหานครนานาชาติแห่งหนึ่งของโลก ปัจจุบันมีสำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินระดับโลกเข้ามาตั้งแต่อยู่ในพื้นที่จำนวนหลายบริษัท เช่น Citigroup และ HSBC เป็นต้น

กรุงโซลมีสนามบินนานาชาติ ๒ สนามบิน ได้แก่ สนามบินกิมโปและสนามบินอินชอน โดยเฉพาะสนามบินนานาชาติอินชอน (Incheon international airport) กลายเป็นศูนย์กลางคมนาคมแห่งหนึ่งของเอเชียตะวันออก และเคยได้รับรางวัลจากสภานานาชาติให้เป็นสนามบินที่ดีที่สุดในโลก ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ นอกจากนั้น กรุงโซลถูกเรียกว่า เป็นมหานครของรถไฟใต้ดิน เนื่องจากมีเส้นทางรถไฟใต้ดินให้บริการอยู่ถึง ๘ สาย ซึ่งมีการเชื่อมโยงกันในจุดต่าง ๆ ในพื้นที่ของทุก ๆ เขต และปริมาณพลรอบ ๆ กรุงโซล และประชากรส่วนใหญ่มักจะเดินทางโดยใช้ระบบขนส่งมวลชน ซึ่งสะดวกและมีราคาถูก ดังนั้น รัฐบาลกรุงโซลจึงได้พยายามที่จะคิดค้นหาวิธีการประสานการเดินทางโดยรถไฟฟ้าใต้ดิน รถโดยสารประจำทางและการจราจรบนถนนให้สอดคล้องในตารางเวลาเดียวกัน

การนำเสนอจุดเด่นของเมือง ดังคำกล่าวของนายโอ เซ ฮุน นายกเทศมนตรีกรุงโซล ที่ว่ากรุงโซลที่พัฒนาผืนและตั้งความหวังไว้ คือ นครที่มีเศรษฐกิจที่เข้มแข็งเหมือนนครนิวยอร์ก นครแห่งศิลปะและวัฒนธรรมเหมือนกรุงปารีส นครที่มีความสง่างามเหมือนกรุงลอนดอน นครแห่งแฟชั่นเหมือนนครมิลาน และนครที่มีจุดเด่นอันทรงพลังเมืองนครซิดนีย์ ผมหวังอย่างยิ่งว่า กรุงโซลจะเป็นมหานครระดับโลก (Global city) ที่ประกอบขึ้นจากความสำเร็จต่าง ๆ ของมนุษย์ดังกล่าว และเป็นนครที่สรรสร้างคุณค่าที่พิเศษของตนเองจนเป็นที่หมายปองของนครระดับโลกอื่น ๆ (Seoul Metropolitan Government, ๒๐๐๖a, p.๕)

เมื่อกรุงโซลกลายเป็นนครที่มีความสามารถในการแข่งขันก็จะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการแข่งขันของประเทศเกาหลีโดยรวม เนื่องเพราะสมรรถนะการแข่งขันของกรุงโซล คือ สมรรถนะการแข่งขันของประเทศเกาหลี การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวกรุงโซล หมายถึง การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวเกาหลีทั้งปวง

วิสัยทัศน์ของกรุงโซลตามแผนระยะ ๔ ปี ของผู้บริหารชุดที่ ๔ (ค.ศ.๒๐๐๖-๒๐๑๐) เห็นได้อย่างชัดเจนว่ายุทธศาสตร์ของกรุงโซล คือ ความต้องการและความพยายามที่จะเข้าทำการแข่งขันกับเมืองใหญ่หรือมหานครทั่วโลก เพื่อช่วงชิงการเป็นมหานครในระดับต้น ๆ ของโลก โดยคณะผู้บริหารกรุงโซลชุดปัจจุบันที่มีนายโอ เซ ฮุน เป็นนายกเทศมนตรีได้มีแนวคิดที่ว่า ขณะนี้โลกอยู่ในยุคสมัยที่การแข่งขันของเมืองจะเป็นตัวกำหนดการแข่งขันของชาติและจะกลับไปสู่ยุค “นครรัฐ (city states)” อีกครั้งหนึ่งเพราะอิทธิพลของชาติ (nation) จะค่อย ๆ ลดลง อย่างเห็นได้ชัด ขณะที่เพียงแค่ ๑๐ มหานครใหญ่ (megapolises) จะเป็นผู้กำหนดความเป็นไปของโลกแทน กรุงโซลจึงมีวิสัยทัศน์ (ค.ศ.๒๐๐๖-๒๐๑๐) ดังนี้ (Seoul Metropolitan Government, ๒๐๐๖b, p.๗)

“นครระดับโลกที่สะอาดและน่าดึงดูดใจ” (a clean and attractive global city) การเป็นนครที่มีความสะอาดก็เนื่องจากไม่มีมหานครไหนที่จะมีความเจริญต่อไปในอนาคตได้โดยไม่สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยาของตนไว้ได้ นโยบายการเป็นนครสะอาดจึงเป็นสิ่งจำเป็นของการเข้าสู่การเป็นนครระดับโลก และการเป็นนครที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจของกรุงโซล ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเกาหลีจำเป็นต้องมีการลงทุนขนาดใหญ่เพื่อทำให้กลายเป็นนครที่มีความน่าดึงดูดใจ ดังกล่าว สำหรับนักลงทุนทางการค้าและนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ในขณะที่สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของกรุงโซลที่ถือว่าเป็นประตูสู่เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้มีความได้เปรียบในการก้าวสู่การเป็นนครระดับโลก

โดยสรุปแล้ว ผู้บริหารกรุงโซลเห็นว่า การเป็นเมืองที่มีสมรรถนะในการแข่งขันจะต้องสร้างขึ้นบนปัจจัย ๒ ส่วน คือ การที่เมืองมีที่เศรษฐกิจที่แข็งแกร่งกับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดี และกรุงโซลได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างสมรรถนะการแข่งขันของกรุงโซล ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สวัสดิการ สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของประชาชน (Seoul Metropolitan Government) โดยการเป็น

๑. เมืองที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการสร้างสรรค์ (a city of economic vitality and creativity) การเป็นนครหลวงของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับสามของเอเชีย และเป็นลำดับที่ ๑๑ ของโลก การมีจุดที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ค่อนไปทางเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ จึงถือว่าเป็นเมืองศูนย์กลางของการติดต่อที่สามารถเชื่อมโยงกับ ๔๓ เมืองใหญ่ได้โดยทางการบินไม่เกิน ๓ ชั่วโมง และกรุงโซลยังมีความเป็นผู้นำในโครงสร้างด้าน Information Technology ที่ทำให้เมืองอยู่ในลำดับที่ ๑ ของการมี E-Government และคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งขณะนี้ กรุงโซลถือว่าตนอยู่ท่ามกลางของเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่เพียงเท่านั้นกรุงโซลยังใฝ่ฝันที่จะก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในสี่ของมหานครชั้นนำของโลก ซึ่งปัจจุบัน ได้แก่ กรุงลอนดอน กรุงปารีส นครนิวยอร์ก และกรุงโตเกียว

๒. เมืองแห่งวัฒนธรรม (a city of culture) กรุงโซลพยายามที่จะผสมผสานระหว่างขนบธรรมเนียมประเพณีกับเทคโนโลยีขั้นสูงที่ทันสมัย และมีแนวคิดที่ว่า เมืองแห่งวัฒนธรรมไม่ได้มีความหมายเพียงว่า เมืองมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมมากมายและมีการจัดงานทางวัฒนธรรมประเพณีเท่านั้น แต่วัฒนธรรมคือ เศรษฐกิจและเป็นอุตสาหกรรมอย่างหนึ่งอีกด้วยกลยุทธ์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์นี้ได้แก่

๒.๑ การส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวโดยทางการฟื้นฟูประวัติศาสตร์และขนบธรรมเนียม

๒.๒ การให้การสนับสนุนอย่างเข้มแข็งสำหรับวัฒนธรรมแห่งการสร้างสรรค์และกิจกรรมในด้านศิลปะต่างๆ

๒.๓ ขยายโครงการทางวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น เวทีการแสดง โรงมหรสพ เป็นต้น

๒.๔ จัดให้มีงานหรือกิจกรรมระดับโลก

เดิมแม้ว่ากรุงโซลจะมีความเจริญเติบโตในด้านจำนวนประชากร มีเส้นทางรถไฟใต้ดินในลำดับที่ ๕ ของโลก และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่คุณภาพชีวิตของประชาชนยังอยู่ในระดับที่ต่ำอยู่ รัฐบาลกรุงโซลจึงเริ่มรณรงค์เพื่อให้กรุงโซลกลายเป็นนครแห่งวัฒนธรรม เช่น มีการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อศิลปะและวัฒนธรรมแห่งกรุงโซล ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมจากภาคเอกชน ในด้านการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางวัฒนธรรมก็ได้มีการก่อสร้างศูนย์ศิลปะและการแสดงแห่งกรุงโซล (Seoul performing arts center) การก่อตั้งวงดนตรีโอเคสตรากรุงโซล รวมถึงการจัดโครงการรักษาศิลปะสังคีตทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ก็เพื่อบรรลุถึงสมรรถนะการแข่งขันของเมืองผ่านการเป็นนครแห่งวัฒนธรรม

๓. นครสวัสดิการ (city of welfare)

แม้ว่าปัจจุบันกรุงโซลจะได้กลายเป็นมหานครระดับนานาชาติไปแล้ว แต่เมืองก็ยังคงมีปัญหาที่ยังท้าทายการจัดการอยู่ ได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่าง “กู” (เขต) จำนวน ๒๕ กู ในด้านต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อมในย่านอยู่อาศัย การศึกษา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ รัฐบาลกรุงโซลจึงพยายามที่จะทำให้ช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันดังกล่าวหายไป โดยการรณรงค์ตามแผนพัฒนาเมืองอย่างสมดุลปี ค.ศ.๒๐๐๒ และคาดว่าจะสมบูรณ์ในปี ค.ศ.๒๐๑๒ รัฐบาลกรุงโซลยังได้จัดทำโครงการก่อสร้างบ้านสำหรับครอบครัวผู้มีรายได้น้อย จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หลัง ในระยะแรก และโครงการการสร้างงานสำหรับคนหนุ่มสาวเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการเงินระหว่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล แฟชั่น การออกแบบและการท่องเที่ยว การเปิดศูนย์เลี้ยงเด็กในแต่ละชุมชน เพื่อช่วยสนับสนุนสตรีที่มีบุตรในด้านคนชรา รัฐบาลกรุงโซลจะมีแผนในการเปิดและขยายบ้านคนชราและการให้บริการด้านสุขภาพของคนชราเพิ่มมากขึ้น

วิสัยทัศน์ของการเป็นนครสวัสดิการนี้กรุงโซลเห็นว่า สิ่งแวดล้อมในย่านที่อยู่อาศัยที่ดี คุณภาพชีวิตของประชาชน และระบบสวัสดิการที่ดูแลช่วยเหลือประชาชนชาวกรุงโซลนั้น คือ ปัจจัยพื้นฐานของสมรรถนะการแข่งขันของเมือง

๔. นครแห่งสิ่งแวดล้อม (a city of environment) ยุทธศาสตร์นี้ กรุงโซล ตั้งเป้าหมายว่าจะเป็นนครที่มีความสะอาดเรียบร้อย (clean seoul) จึงได้จัดทำโครงการพิเศษขึ้นมาเพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของอากาศภายในตัวเมืองและพัฒนาพื้นที่สาธารณะสีเขียวอีก ประมาณ ๓.๓ ตารางกิโลเมตร โดยการจัดทำโครงการ Hangang Renaissance โครงการด้านสิ่งแวดล้อมที่กรุงโซล ภูมิใจมากที่สุด คือ โครงการฟื้นฟูลำธารของกิซอง ซึ่งเป็นลำธารโบราณ โดยในปี ค.ศ.๑๙๖๐ ลำธารแห่งนี้ได้ถูกปกคลุมด้วยถนนคอนกรีตและถนนลอยฟ้า ต่อมาได้กลายเป็นสถานที่ที่ก่ออันตรายต่อประชาชน สิ่งแวดล้อมและอุปสรรคต่อการพัฒนาเมือง โครงการฟื้นฟูดังกล่าวประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากภาครัฐและผู้เชี่ยวชาญภาคเอกชนในสาขาต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และการคมนาคมขนส่ง การฟื้นฟูลำธารของกิซองที่ได้กลายเป็นลำธารที่กลมกลืนเชิงนิเวศวิทยาที่ฟื้นฟูลำธารและทางเดินริมลำธารปูด้วยดินและหินแทนที่จะเป็นคอนกรีต ผลก็คือ ทำให้สิ่งแวดล้อมของเมืองได้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากเป็นลำธารของน้ำสะอาดและมีความร่มรื่น ประกอบด้วยสะพานข้ามที่มีการออกแบบในลักษณะต่าง ๆ จนทำให้กรุงโซลได้รับรางวัล Venice International Architecture Biennale ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔

๕. นครของประชาชน (a city of citizens) สิ่งที่กรุงโซลตั้งเป้าหมายไว้กับยุทธศาสตร์ในด้านนี้ก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวกรุงโซลที่มุ่งมั่นและสร้างสรรค์ (creative voluntary participation) ดังนั้น จึงได้กำหนดมาตรการและวิธีการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐบาลกรุงโซลกับประชาชน (mutual trust) และตามวิสัยทัศน์ของกรุงโซล ดังนี้ (Seoul Metropolitan Government, ๒๐๐๖a)

ลูกค้าผู้ใช้บริการของเราไม่ใช่เพียงแค่ประชาชนชาวกรุงโซลจำนวน ๑๐ ล้านคน แต่ลูกค้าของเรารวมไปถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้มาลงทุนธุรกิจการค้าจำนวนมากมายี่ผ่านเข้ามาหรือทำงานในกรุงโซล เราจึงมุ่งมั่นที่จะสร้างคุณค่าของลูกค้า (customer value) ขึ้นมา

รัฐบาลกรุงโซลเห็นว่า ความต้องการของประชาชนที่จะได้รับการบริการที่ดีมีมากกว่าในอดีต ดังนั้น จึงได้พัฒนารูปแบบการให้บริการ ดังนี้ (Seoul Metropolitan Government, ๒๐๐๖ a, p. ๒๗)

๕.๑ จัดทำ Web Site ที่มีชื่อเรียกว่า “Oasis for Ten Million Imagination” เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเชิงจินตนาการของประชาชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการให้บริการ ซึ่งจะทำให้ประชาชนกรุงโซลสามารถติดต่อกับหน่วยงานได้ตลอดเวลา และสถานที่ที่ทราบเท่าที่มีการเชื่อมโยงกับระบบ Internet

๕.๒ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ กรุงโซลได้ชื่อว่าอยู่ในลำดับที่สูงที่สุดจาก ๑๐๐ เมือง ทั่วโลก ในเรื่องการจัดการเป็นเลิศของระบบราชการอิเล็กทรอนิกส์ (e-government) โดยสหประชาชาติ และในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ กรุงโซลได้ลงนามในข้อตกลงกับกรุงมอสโกเพื่อช่วยสร้างระบบราชการอิเล็กทรอนิกส์ (e-moscow) และทำข้อตกลงช่วยเหลือทำนองเดียวกันให้แก่กรุงฮานอย และกรุงอูลานบาตอร์ ประเทศมองโกเลีย ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ ตามลำดับ

การวางแผนพัฒนาเมืองของกรุงโตเกียว

โตเกียว เป็นเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่นมีระบบการปกครองแบบพิเศษซึ่งรวมการปกครองในรูปแบบจังหวัดและเมืองไว้ด้วยกัน และเป็นเขตเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลก (โดยรวมเขตปริมณฑลแล้วมีประชากรอาศัยอยู่ราว ๓๕,๒๓๗,๐๐๐ คนเฉพาะในตัวเมืองโตเกียว ๒๓ เขตการปกครองพิเศษมีประชากรในเขตเมืองประมาณ ๑๓ ล้านคนถือเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในโลกเมืองหนึ่ง จำนวนประชากรทั้งหมดของโตเกียว มีทั้งหมดกว่า ๓๕ ล้านคน โตเกียวพื้นที่ ๒,๑๘๗.๖๖ กม. (๘๔๔.๖๖ ตร.ไมล์)

สำนักงานพัฒนาได้กำหนดแผนหลัก วิสัยทัศน์การวางผังเมืองสำหรับกรุงโตเกียว แผนแม่บทสำหรับการวางผังเมือง และแผนแม่บทสำหรับการเคหะ เพื่อให้ความกระจ่างเกี่ยวกับนโยบายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการวางผังเมืองภายในกรุงโตเกียวในอนาคต

วิสัยทัศน์การวางผังเมืองสำหรับกรุงโตเกียว

วิสัยทัศน์การวางผังเมืองนี้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับนโยบายพื้นฐานในการดำเนินยุทธศาสตร์การวางผังเมืองที่เน้นนโยบายสำหรับกรุงโตเกียวเพื่อการเป็นเมืองตามที่ได้กำหนดไว้ วิสัยทัศน์การวางผังเมืองสำหรับกรุงโตเกียวร่างขึ้นในปี ๒๕๔๔ แก้ไขในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ สะท้อนถึงสถานการณ์ปัจจุบันรอบกรุงโตเกียวด้วยแนวคิดพื้นฐานที่ว่า “สร้างเมืองต้นแบบของโลกที่ดึงดูดใจ รุ่งเรือง และเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม” วิสัยทัศน์นี้มุ่งผลักดันการวางผังเมืองไม่เพียงเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันระดับสากลและประกันความมั่นคงปลอดภัยของกรุงโตเกียวเท่านั้น แต่ยังเป็นการให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อมุมมองด้านสิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์เมือง โดยอยู่บนแนวคิดพื้นฐานและเป้าหมายทออย่างและยุทธศาสตร์พื้นฐานเจ็ดประการเป้าหมายทออย่างกำหนดขึ้นเพื่อการบรรลุแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวและแนวทางนโยบายที่กรุงโตเกียวต้องบรรลุเป้าหมายดังกล่าวสื่อให้เห็นในรูปของยุทธศาสตร์พื้นฐานเจ็ดประการ

เป้าหมายทออย่าง

๑. รักษาและพัฒนาพลวัตเมืองที่มีศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล

๒. อยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมในระดับโลก ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๓. พื้นฟูพื้นที่เมืองอันสวยงามซึ่งแวดล้อมด้วยพื้นที่สีเขียวและแหล่งน้ำ
๔. สร้าง ส่งต่อ และสานต่อวัฒนธรรมเมืองที่มีความเป็นเอกลักษณ์
๕. สร้างเมืองที่ประชาชนอยู่อย่างสุขสบาย ปลอดภัย และมีความสงบทางจิตใจ
๖. รับและประสานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ประชาชน องค์กรปกครอง
บริษัทและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร

ยุทธศาสตร์พื้นฐานเจ็ดประการ

๑. พัฒนาโครงสร้างการขนส่งภายในภูมิภาค
๒. จัดตั้งศูนย์กลางที่ส่งเสริมความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ
๓. สร้างเมืองคาร์บอนต่ำ
๔. สร้างเครือข่ายแหล่งน้ำและพื้นที่สีเขียว
๕. สร้างพื้นที่เมืองที่น่าดึงดูดใจ
๖. บรรลุสู่การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่พัฒนาแล้ว
๗. สร้างเมืองที่ปลอดภัยและทนต่อภัยพิบัติ

วิสัยทัศน์เมือง

พื้นที่นี้ในฐานะเป็นโครงสร้างเมืองระดับภูมิภาค ซึ่งยังคงความหลากหลายของบทบาทที่เกี่ยวข้องกับตัวเมือง โดยจะรวมตัวกันทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจเพื่อสานต่อการกำเนิดของ “โครงสร้างเครือข่ายภูมิภาค” (circular megalopolis structure) ซึ่งเปิดโอกาสให้ทั้งภูมิภาคได้แสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ กรุงโตเกียวในฐานะองค์กรปกครองท้องถิ่นจะก้าวไปข้างหน้า โดยมีแผนการสร้าง “เมืองกะทัดรัด” (compact cities) มากยิ่งขึ้น โดยการให้ความสำคัญต่อโครงสร้างภายในตัวเมืองบริเวณรอบสถานีรถไฟและบริเวณใจกลางเมืองอื่นๆ

วิสัยทัศน์นี้แบ่งกรุงโตเกียวออกเป็นห้าเขต (เขตอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติจาก เขตเครือข่ายภูมิภาคเมืองหลัก เขตพื้นที่สิ่งแวดล้อมเมือง เขตพื้นที่กลางหลัก และเขตพื้นที่ริมฝั่งอ่าวโตเกียว) และกำหนดบทบาทของแต่ละเขตต่อพื้นที่บริเวณของกรุงโตเกียว รวมถึงใส่ใจต่อภาพลักษณ์เมืองโดยการระบุนโยบายของแต่ละเขตในมุมมองภาพกว้าง

มาตรการและกลไก

สำนักการพัฒนาได้กำหนดมาตรการที่ต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถติดตามพัฒนาที่เน้นนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยได้จำแนกประเภทตามแนวคิดหลัก เช่น การบำรุงรักษาและพัฒนาศักยภาพเมือง และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการทำให้เมืองอยู่คู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างกลมกลืน สำนักฯ ยังประกาศกลไกและแผนการการวางผังเมืองซึ่งสร้างขึ้นจากวิสัยทัศน์การวางผังเมืองสำหรับกรุงโตเกียว ตัวอย่างเช่น การสร้างถนนวงแหวนสามสายให้เสร็จและเสริมศักยภาพและเที่ยวบินนานาชาติประจำที่เข้าออกสนามบินฮาเนดะ ความคิดริเริ่มต่างๆ ที่มุ่งสร้างเมืองที่รุ่งเรืองและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการสร้างพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่รายรอบถนนสายหลักและการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองที่งดงามรอบพระราชวังของสมเด็จพระจักรพรรดิ

แผนแม่บทสำหรับการวางผังเมือง

ในเดือนเมษายน ๒๕๔๗ รัฐบาลกรุงเทพมหานครกำหนดนโยบายสี่ประการดังต่อไปนี้ เป็นเงื่อนไขการวางผังเมือง แผนการวางผังเมืองในพื้นที่ใดๆของเมืองต้องดำเนินตามนโยบายซึ่งกำหนดเป็นร่างดังนี้

๑. แผนแม่บทสำหรับพื้นที่การวางผังเมืองแผนนี้ให้ค่านิยมวิสัยทัศน์เมืองในอนาคตจากมุมมองระยะยาวและแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้วิสัยทัศน์ดังกล่าวเป็นความจริงทิศทางการพัฒนาเมืองต้องดำเนินการเพื่อบรรลุถึงวิสัยทัศน์ในอนาคตซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในแผนการพัฒนาเมืองของวิสัยทัศน์การวางผังเมืองสำหรับกรุงเทพ และยังทำหน้าที่เป็นพื้นฐานการร่างแผนอื่นๆของเมือง

๒. นโยบายเพื่อการพัฒนาเมืองใหม่นโยบายนี้กำหนดขึ้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการฟื้นฟูเมือง โดยมีสาระสำคัญ เช่น ควรมีการส่งเสริมพื้นที่ใดที่ดำเนินโครงการพัฒนาเมืองใหม่

๓. นโยบายเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่อยู่อาศัยนโยบายนี้เป็นแผนแม่บทครบวงจรระยะยาวเพื่อการพัฒนาคุณภาพพื้นที่อยู่อาศัย โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเพื่อมาตรการพิเศษในการส่งเสริมการจัดหาเคหะสถานและพื้นที่อยู่อาศัยในเขตเมือง

๔. นโยบายเพื่อการพัฒนาเมืองที่ทนต่อภัยพิบัตินโยบายนี้กำหนดขึ้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเมืองที่ทนต่อภัยพิบัติในพื้นที่เมืองหลัก โดยมีสาระสำคัญ เช่น การกำหนดพื้นที่จำเพาะในการพัฒนาอย่างครบวงจรเพื่อเป็นพื้นที่สังเกตการณ์การต่อต้านภัยพิบัติ

แผนแม่บทเพื่อการเคหะ

แผนแม่บทเพื่อการเคหะซึ่งร่างขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ นั้นมีการปรับปรุงทุกๆห้าปีเพื่อพัฒนานโยบายการเคหะให้เป็นปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรลุความมั่นคงด้านการเคหะและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านที่อยู่อาศัยเพื่อชาวกรุงเทพทุกคน

เนื่องจากปัจจุบันญี่ปุ่นมีประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้น ที่อยู่อาศัยจำเป็นต้องมีความหลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญด้านองค์ประกอบที่อยู่อาศัย วิถีชีวิต และบรรยากาศการทำงานของชาวโตเกียว นอกจากนี้ เหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทางตะวันออกของญี่ปุ่นยังเป็นสิ่งย้ำเตือนถึงความเสี่ยงของเมืองต่อภัยจากแผ่นดินไหวกรุงเทพจึงได้กำหนดมาตรการเฉพาะต่างๆ ได้แก่ การกระจายพื้นที่อยู่อาศัย ซึ่งเคหะสถานเป็นไม้และอาคารพักอาศัยซึ่งยากต่อการซ่อมแซมหรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อสร้างความมั่นใจว่ากรุงเทพจะยังคงเป็นเมืองที่เปี่ยมด้วยพลังและเสน่ห์ ดึงดูดคนจากทั่วโลกจึงจำเป็นที่เมืองต้องสร้างเคหะสถานที่ปลอดภัย สร้างความสงบด้านจิตใจ มีความเหมาะสมกับเมืองหลวงเพื่อการบรรลุถึงสิ่งดังกล่าวจึงมีการกำหนดแผนแม่บทใหม่ขึ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ (แผนปีงบประมาณ ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓) เพื่อกำหนดเป้าหมายนโยบายการเคหะและนโยบายการพัฒนาอย่างตรงจุดและเป็นระบบ พร้อมร่างแนวทางเพื่อดำเนินนโยบายดังต่อไปนี้

เพื่อสร้างความตระหนักถึงการเคหะที่ทนต่อภัยพิบัติที่ทันสมัย เหมาะสมกับเมืองหลวง

๑. สร้างบ้านและพื้นที่อาศัยที่ทำให้ประชาชนปลอดภัยและเกิดความสงบทางจิตใจ

๑.๑ บ้านและพื้นที่อยู่อาศัยที่ทนต่อภัยพิบัติ

๑.๒ บ้านและที่อยู่อาศัยที่พึ่งพิงพลังงานของตนเองได้ และสร้างคาร์บอนต่ำ

- ๑.๓ การพัฒนาชุมชนโดยเน้นสิ่งแวดล้อม
๒. ทำงานร่วมกับหน่วยงานบริการที่สนับสนุนวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
 - ๒.๑ สร้างความสงบด้านจิตใจแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการเคหะ
 - ๒.๒ สนับสนุนการเคหะเพื่อการเลี้ยงดูบุตรหลานในบ้าน
๓. สนับสนุนการจัดการและการฟื้นฟูอาคารที่พักอย่างเหมาะสม
๔. ใช้สาธารณูปโภคด้านการเคหะของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. ฟื้นฟูพื้นที่อยู่อาศัยในเมือง
๖. ส่งเสริมการใช้บ้านที่มีอยู่เดิม
๗. กำหนดกฎเกณฑ์การตลาดด้านการเคหะขึ้นใหม่
 - ๗.๑ กำหนดกฎเกณฑ์ด้านธุรกรรมการเคหะ
 - ๗.๒ ส่งเสริมความตั้งใจในการเช่าเคหะสถาน
๘. พัฒนาการตลาดที่จัดการเคหะสถานที่มีคุณภาพ
 - ๘.๑ ให้แนวทางการตลาดด้านการเคหะ
 - ๘.๒ สร้างสภาพคล่องในตลาดสำหรับเคหะสถานที่ไม่มีคนอยู่อาศัย
๙. ประกันความมั่นคงด้านการเคหะสำหรับผู้อยู่อาศัยที่ต้องการความช่วยเหลือ
 - ๙.๑ ส่งเสริมบทบาทของการเคหะภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคม
 - ๙.๒ สร้างเครือข่ายความปลอดภัยที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นโดยการประสานการทำงานกับองค์กรและหน่วยงานที่หลากหลาย
๑๐. แผนการฟื้นฟูหลังจากการเกิดแผ่นดินไหว

ตารางที่ ๔ - ๑ : เปรียบเทียบการจัดบริการสาธารณะของมหานครต่างๆ

	กรุงเทพมหานคร	โตเกียว	นิวยอร์ก	โซล
การรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> -ดำเนินโครงการเพื่อให้น้ำเสียจากครัวเรือนได้รับการบำบัด -โครงการสร้างภาคีเครือข่ายภาคชุมชนในการรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ -โครงการพัฒนาและกำหนดรูปแบบการจัดการมูลฝอยครบวงจร -โครงการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการลดการเกิดมูลฝอย - ย้ายสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ลงท่อร้อยสายใต้ดิน -เพิ่มพื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะร้อยละ ๒๘ ของพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> -การพัฒนาชุมชนโดยเน้นสิ่งแวดล้อม -สร้างความตระหนักในการทำให้เมืองอยู่คู่กับสิ่งแวดล้อม -สร้างเมืองคาร์บอนต่ำ -ฟื้นฟูเมืองที่สวยงามด้วยสิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียวและแหล่งน้ำขนาดใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างพื้นที่สีเขียวเพิ่มโดยใช้ที่ว่างเปล่าให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ -สร้างอุตสาหกรรมสีเขียว -จัดสภาวะแวดล้อมของเมืองให้เหมาะแก่การอยู่อาศัย 	<ul style="list-style-type: none"> มุ่งเน้นการสร้างมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม - จัดทำโครงการพิเศษเพื่อจะปรับปรุงคุณภาพอากาศ - พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างน้อย ๓.๓ ตารางกิโลเมตร
การผังเมือง	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาและขยายตัวของเมืองสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีแบบแผน และรักษาเอกลักษณ์และแบบแผนของแต่ละพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างถนนวงแหวน -สร้างเมืองให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม -พัฒนาเมืองที่ทนต่อภัยพิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการนำกฎหมายผังเมืองมาใช้อย่างจริงจังเพื่อรองรับทิศทางการเติบโตของเมืองมาอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีการวางผังเมืองพัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๔ -๑ : เปรียบเทียบการจัดบริการสาธารณะของมหานครต่างๆ(ต่อ)

<p>การปรับปรุงทางกายภาพ</p>	<p>สิ่งก่อสร้างปลอดภัย มีการควบคุมตามกฎหมาย การก่อสร้างที่ไม่สร้างมลพิษและทำลายสิ่งแวดล้อม รักษาทัศนียภาพและภูมิทัศน์ที่งดงาม</p>	<p>สร้างเมืองที่มีความปลอดภัยและทนต่อภัยพิบัติ</p>	<p>การสร้างเมืองที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย ปลอดภัยและสะดวกสบาย</p>	<p>การมุ่งให้เป็นเมืองแห่งสิ่งแวดล้อมและการก่อสร้างเน้นแนวคิดเชิงสร้างสรรค์และศิลปะบนท้องถนน</p>
<p>การจัดการจราจรและขนส่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างส่วนต่อขยายรถไฟฟ้าให้เชื่อมต่อกับระบบอื่นๆ - จัดการการจราจรทางเรือเพิ่มเติม -สร้างสะพาน อุโมงค์ข้ามทางแยกหรือทางรถไฟ เพื่อลดจุดตัด -เพิ่มเส้นทางจักรยาน 	<p>-สร้างระบบคมนาคมที่ทันสมัย การบริการขนส่งมวลชน สะพาน ถนน มีความเชื่อมโยงกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้ขนส่งมวลชนในการเดินทาง -ใช้ระบบรางเป็นระบบหลักในการขนส่งมวลชน 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้ระบบรางรถไฟใต้ดิน - สร้างเครือข่ายถนนและสะพานข้ามทางแยกเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
<p>การบริหารจัดการ</p>	<p>กรุงเทพมหานครไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างเบ็ดเสร็จ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่สามารถสั่งการหน่วยงานในพื้นที่ได้ ต้องใช้ประสานงานในรูปคณะกรรมการเป็นส่วนใหญ่</p>	<p>หน่วยงานในพื้นที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของมหานครโตเกียว</p>	<p>การบริหารจัดการเมืองอยู่ภายใต้ผู้ว่าราชการและสภาเมืองซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการ</p>	<p>การบริหารจัดการเมือง มีศูนย์ควบคุมโดยอยู่ภายใต้การกำกับของเมือง</p>

จากแนวนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและการดำเนินโครงการของตามแนวนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครในส่วนต่างๆจะเห็นได้ชัดเจนว่ามีความใกล้เคียงกับมหานครระดับโลกต่างๆ ทั้งในกรณีของมหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและ กรุงโซล โดยหากพิจารณาในแต่ละประเด็นจะเห็นว่า

๑. การรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม ทุกเมืองให้ความสำคัญกับการจัดการพื้นที่สีเขียวการจัดการขยะแบบครบวงจรไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม การรณรงค์เพื่อลดปริมาณขยะ การแก้ไขปัญหาหน้าเสียดจากชุมชน

๒. การผังเมือง ทุกเมืองให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองตามผังเมืองที่กำหนดไว้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน

๓. การปรับปรุงทางกายภาพ ทุกเมืองให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิทัศน์เมืองที่มีความงดงาม ไม่รกรุงรัง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสามารถให้บริการแก่ประชาชนในทุกกลุ่มได้

๔. การจัดการจราจรและขนส่ง ทั้งมหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและกรุงโซล ต่างเห็นว่า การจัดการจราจรโดยการขนส่งประชาชนครั้งละมากๆเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหาจราจรในเขตเมืองนั้นคือการใช้ระบบราง ซึ่งกรุงเทพมหานครก็มีแนวทางทิศทางเช่นเดียวกัน รวมทั้งมีโอกาสที่ดีกว่าเมืองอื่นๆเนื่องจากกรุงเทพมหานครมีลำคลองหลายสายที่สามารถนำมาใช้เป็นเส้นทางสัญจรเสริมให้แก่ประชาชนด้วย

๕. การบริหารจัดการ เป็นที่ชัดเจนว่า ทั้งมหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียว และ กรุงโซล หน่วยงานสาธารณูปโภคต่างๆอยู่ภายใต้การกำกับของเมือง โดยมีผู้ว่าราชการของเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบาย ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ในขณะที่กรุงเทพมหานครนั้น หน่วยงานสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ขึ้นอยู่กับหลายหน่วยงานไม่ได้ขึ้นอยู่ภายใต้การกำกับของกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้จะเห็นว่าการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครได้ยึดหลักการจัดบริการสาธารณะที่เป็นหลักการสำคัญ กล่าวคือประการแรกคือ

๑. โครงการที่จัดทำขึ้นจะต้องสามารถสนองตอบและสามารถให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มใหญ่ได้ ประชาชนทั่วไปสามารถใช้ได้อย่างทัดเทียมกันในทุกกลุ่ม ซึ่งในส่วนนี้กรุงเทพมหานครตระหนักถึงความต้องการประชาชนที่หลากหลาย ทั้งอายุ เพศ อาชีพ กลุ่มที่จะต้องใช้บริการสาธารณะนั้นๆ ร่วมกัน เช่น ทางเดินเท้า สวนสาธารณะ ระบบขนส่งมวลชนต้องมีการ กระจายการบริการอย่างทั่วถึงสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในทุกกลุ่ม ต้องสามารถทำให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ใช้บริการสาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกันมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดทำบริการสาธารณะขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน คือประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติหรือได้รับผลประโยชน์จากบริการสาธารณะอย่างเสมอภาคกัน

๒. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการต่างๆ กรุงเทพมหานครจะต้องพิจารณาว่าจะสามารถดำเนินโครงการนั้นๆได้อย่างต่อเนื่องสามารถให้บริการได้ต่อเนื่อง ระยะเวลา มีอายุการใช้งานที่คุ้มค่ากับการลงทุน สามารถบริหารจัดการโครงการนั้นๆอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นกิจการที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชน ดังนั้น หากบริการสาธารณะหยุดชะงักไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ประชาชนผู้ใช้บริการสาธารณะย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ ด้วยเหตุนี้

บริการสาธารณะจึงต้องมีความต่อเนื่องในการจัดทำ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเตรียมการด้านงบประมาณ ด้านการเตรียมบุคลากรที่จะสามารถบริหารจัดการและดูแลโครงการนั้นๆได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึง แผนการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมดูแลรักษา

๓. โครงการเพื่อการบริหารสาธารณะที่จัดทำขึ้นนั้นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สามารถรองรับกับความเปลี่ยนแปลงกับความต้องการของประชาชน บริการสาธารณะที่ดั้นนั้นจะต้องสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครองที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชน ด้วยเนื่องจากปัจจุบันการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว กรุงเทพมหานครมีการเติบโตในทุกด้าน นำไปสู่ความต้องการของประชาชนที่มีมากขึ้น มีรูปแบบที่ซับซ้อน และต้องการบริการที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการศึกษารูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

แนวทางสำคัญที่สำคัญที่กรุงเทพมหานครใช้ในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครคือ

๑. แนวทางตามหลักผลประโยชน์มหาชน ในการจัดทำโครงการบริการสาธารณะที่ยืดความต้องการของประชาชนเป็นหลัก สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่ประชาชนโดยรวม รวมทั้งเป็นโครงการที่ประชาชนโดยส่วนใหญ่มีความต้องการและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่นการจัดการเรื่องขยะ กรุงเทพมหานครต้องคำนึงถึงการจัดการขยะของประชาชนจำนวนมากที่ตกค้างจึงได้เริ่มโครงการเตาเผาขยะ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาขยะสะสม ซึ่งกระทบต่อประชาชนโดยรวม

๒. แนวทางตามหลักความรับผิดชอบของหน่วยงาน หมายถึงโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย และที่กฎหมายกำหนดให้กรุงเทพมหานครต้องดำเนินการ ซึ่งจะหมายความรวมถึงอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมตาม พ.ร.บ. กระจายอำนาจซึ่งในปัจจุบันอาจจะมีในบางเรื่องที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่ยังไม่ชัดเจน การขาดงบประมาณในการดำเนินการการขาดการทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓. แนวทางตามหลักความสามารถของท้องถิ่น หมายถึง ในการจัดทำยุทธศาสตร์ตามนโยบายของผู้บริหาร กรุงเทพมหานครจะต้องพิจารณาถึงศักยภาพและความพร้อมของ กรุงเทพมหานครเอง มีความเข้มแข็งในด้านใดบ้าง จะต้องพัฒนาปรับปรุงในด้านใดบ้าง ทั้งด้าน ศักยภาพความรู้ความสามารถของบุคลากร เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินโครงการ พัฒนากระบวนการและความสามารถในการจัดการด้านงบประมาณ และ ความสามารถในการแสวงหาโอกาสที่จะสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จ รวมไปถึงความสามารถในการลดอุปสรรคต่างๆที่จะขัดขวางการดำเนินโครงการสาธารณะต่างๆ และในกรณีที่กรุงเทพมหานครขาดความพร้อมในการดำเนินการเอง จะต้องพิจารณาไปถึงการร่วมมือกับภาคเอกชนหรือการมอบหมายให้เอกชนไปดำเนินการ ซึ่งก็ต้องย้อนกลับไปพิจารณาในเรื่องของข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔. แนวทางตามหลักประสิทธิภาพในการจัดการ หมายถึง กรุงเทพมหานครนั้นพิจารณาให้ความสำคัญกับรูปแบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ความสำคัญต่อการบริหารยุทธศาสตร์และโครงการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในเรื่องกฎระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะสนับสนุนในการดำเนินโครงการมีความชัดเจนถูกต้อง การนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างเหมาะสม มีการประสานงานที่ดีระหว่างภายในกรุงเทพมหานคร และกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับความสำคัญของงานและโครงการต่างๆ การบริหารทรัพยากรบุคคลของ กรุงเทพมหานครอย่างเหมาะสม รวมไปถึงการติดตามและประเมินผลในเชิงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และประการสำคัญคือบุคลากรของกรุงเทพมหานครจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเมืองขนาดใหญ่ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอีกด้วย

สรุป

ในบทนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาต่อวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๓ คือแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของ กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้ ตามแนวทางที่ค้นพบ ๔ แนวทาง คือ ๑. แนวทางตามหลักผลประโยชน์มหาชน ๒. แนวทางตามหลักความรับผิดชอบของหน่วยงาน ๓. แนวทางตามหลักความสามารถของท้องถิ่น ๔. แนวทางตามหลักประสิทธิภาพในการจัดการ กรุงเทพมหานครได้มีนโยบายและแผนงานดำเนินโครงการเพื่อจัดการบริการสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจราจรและขนส่ง และการปรับปรุงทางกายภาพได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และมุ่งที่จะให้เมืองพัฒนาไปในทิศทางเดียวกับมหานครระดับโลกต่างๆ กรุงเทพมหานครมีดำเนินการเรื่องการจัดบริการสาธารณะที่มีความเป็นสากลและเมื่อเทียบกับมหานครระดับโลกแล้วถือว่ามีความใกล้เคียงกันค่อนข้างมากในระดับนโยบาย แต่หากกรุงเทพมหานครจะให้การดำเนินการต่างๆเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องให้ความสำคัญกับหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และเพิ่มศักยภาพขององค์กรในการนำระบบสารสนเทศมาใช้อย่างจริงจัง

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ด้วยกัน ๔ ข้อ คือ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ๒. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ๓. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลกและ ๔. เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยที่ผ่านมาสามารถสรุปผลการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้นจะพบว่ากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กำหนดตามกฎหมายที่ต้องจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจัดการจราจรและขนส่ง และการจัดการด้านกายภาพต่างๆ โดยกรุงเทพมหานครมีแผนงานและงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการการประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในเรื่องความร่วมมือรับผิดชอบของประชาชน ความตระหนัก ทักษะคิดและความเข้าใจของประชาชน ปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณ และ ปัญหาเรื่องความสามารถเฉพาะทางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๓ คือแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้ ตามแนวทางที่ค้นพบ ๔ แนวทาง คือ ๑. แนวทางตามหลักผลประโยชน์มหาชน ๒. แนวทางตามหลักความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน ๓. แนวทางตามหลักความสามารถของท้องถิ่น ๔. แนวทางตามหลักประสิทธิภาพในการจัดการ กรุงเทพมหานครได้มีนโยบายและแผนงานดำเนินโครงการเพื่อจัดการบริการสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจราจรและขนส่ง และการปรับปรุงทางกายภาพได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและมุ่งที่จะให้เมืองพัฒนาไปในทิศทางเดียวกับมหานครระดับโลกต่างๆ กรุงเทพมหานครมีดำเนินการเรื่องการจัดบริการสาธารณะที่มีความเป็นสากลและเมื่อเทียบกับมหานครระดับโลกแล้วถือได้ว่ามีความใกล้เคียงกันค่อนข้างมากในระดับนโยบาย แต่หากกรุงเทพมหานครจะให้การดำเนินการต่างๆเกิดประสิทธิภาพแลประสิทธิผลจะต้องให้ความสำคัญกับหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน เพิ่มศักยภาพขององค์กรในการนำระบบสารสนเทศมาใช้อย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๔ เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครซึ่งสรุปได้ว่า รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร รัฐบาลควรมีแนวทางที่จะให้กรุงเทพมหานครได้แสวงหางบประมาณในการดำเนินโครงการต่างๆ หน่วยงานภาครัฐอื่นๆต้องมีความชัดเจนในการประสานงานระดับปฏิบัติจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน และภาคประชาชนต้องตระหนักและมีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครนั้น หากมองในส่วนของแนวนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครและยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ จะเห็นว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกับกระแสโลก ทิศทางการเติบโตและพัฒนาการของเมืองเอกเช่นเดียวกับมหานครระดับโลก ทั้งมหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและกรุงโซล ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครมีภารกิจที่หลากหลายครอบคลุมการจัดบริการทางสังคมในทุกมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านการปกครอง แต่อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่อย่างมากตามกฎหมาย แต่หน่วยงานของกรุงเทพมหานครกลับไม่สามารถที่จะดำเนินงานตามหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างเบ็ดเสร็จ ครบถ้วน เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายเป็นเพียงการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครไว้เป็นด้าน ในแนวกว้างเช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การจราจร ขนส่ง โดยไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในเชิงลึก ซึ่งหมายถึงไม่ได้กำหนดขอบข่ายงานไว้อย่างละเอียดชัดเจนว่ากรุงเทพมหานครกับหน่วยงานของรัฐบาลในระดับต่างๆมีการวางขอบเขตหรือระดับของภารกิจไว้แค่ไหนเพียงใด หรือการกำหนดอำนาจหน้าที่กรุงเทพมหานครในการรักษาความสงบเรียบร้อยก็ไม่มีชัดเจนว่าภารกิจด้านนี้กรุงเทพมหานครควรดำเนินการให้มีการบังคับใช้กฎหมายได้เพียงใด ปัจจุบันเจ้าหน้าที่เทศกิจของกรุงเทพมหานครแม้จะมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดเรียบร้อย พ.ศ.๒๕๓๕ แต่ไม่อาจดำเนินการในฐานะเจ้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือในภารกิจการแก้ไขปัญหาการจราจร ก็จะมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับจราจร เช่น กรมการขนส่งทางบก องค์การขนส่งมวลชน สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร การทางพิเศษประเทศไทย กระทรวงคมนาคม เป็นต้น ทำให้บทบาทของกรุงเทพมหานครไม่ชัดเจนในการบริหารจัดการปัญหาของเมืองและการจัดบริการสาธารณะ เนื่องจากไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างเต็มที่นอกจากนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ ยังกำหนดกรอบไว้ค่อนข้างจำกัดไว้สำหรับภารกิจที่เป็นของกรุงเทพมหานคร โดยบัญญัติอำนาจหน้าที่ต่างๆอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอื่น หมายความว่า การที่กรุงเทพมหานครจะดำเนินการหรือกิจการใดๆที่กำหนดไว้ เช่น ภารกิจด้านการจราจรและขนส่ง การรักษาความสงบเรียบร้อย มักจะดำเนินการให้บริการสาธารณะหรือปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บริหารกรุงเทพมหานครกำหนดไม่ได้ หากได้มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้แล้ว แม้ว่าภารกิจนั้นควรเป็นของกรุงเทพมหานคร เช่นภารกิจด้านการไฟฟ้า ภารกิจด้านประปา ต่างก็เป็นหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายที่จัดตั้งการไฟฟ้านครหลวงและการประปานครหลวง เป็นต้น

อย่างไรก็ดีการดำเนินการด้านจัดบริการสาธารณะที่ควรเป็นของกรุงเทพมหานครจะต้องไม่ละเลยกรอบแนวคิดเรื่องการจัดบริการสาธารณะ ทั้งในเรื่อง ความสามารถที่จะสนองตอบและสามารถให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มใหญ่ได้ ประชาชนทั่วไปสามารถใช้ได้อย่างทัดเทียมกันในทุกกลุ่ม ความสามารถในการให้บริการได้อย่างต่อเนื่องระยะยาว มีอายุการใช้งานที่คุ้มค่ากับการลงทุน และความสามารถที่จะพัฒนาเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยทั้งหมดนี้

นอกจากการสามประการข้างต้นแล้ว กรุงเทพมหานครได้ยึดหลักสำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครคือหลักผลประโยชน์มหาชน หลักความรับผิดชอบของหน่วยงาน หลักความสามารถของหน่วยงานและหลักประสิทธิภาพในการจัดการ

ดังนั้นเพื่อให้การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ผลักดันในพระราชบัญญัติกระจายอำนาจมีผลในทางปฏิบัติและครบถ้วน โดยเร็ว รวมทั้งระบุเรื่องขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนของกรุงเทพมหานคร การพิจารณาอำนาจในการสอบสวนให้กับเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินการต่างๆรวดเร็วยิ่งขึ้น การโอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอยู่ภายใต้การกำกับของกรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นควรออกกฎหมายพิเศษเพื่อการดำเนินการโดยเฉพาะ

๑.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะต่างๆ โดย

๑.๒.๑ ให้เอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในการให้บริการสาธารณะ เช่น ถนน สะพาน รถประจำทางบางพื้นที่ โรงกรองน้ำสะอาด บริการเก็บขยะและกำจัดสิ่งปฏิกูล การวางระบบระบายน้ำและกำจัดน้ำเสีย โดยวิธีการให้สัมปทาน ให้เช่า หรือว่าจ้างให้จัดบริการบางส่วนหรือทั้งหมดโดยการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการได้ง่ายขึ้น

๑.๒.๒ ให้รัฐบาลและเอกชนร่วมกันจัดหาที่ดิน และระดมเงินจัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนาสวนสาธารณะขึ้น

๑.๒.๓ ระดมเงินจากภาคเอกชน และกำหนดบทบาทของสถาบันการเงินภายในประเทศให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ โดยการผ่อนปรนเงื่อนไขและการปล่อยสินเชื่อในรูปโครงการพัฒนาให้มากขึ้น

๑.๒.๔ ใช้มาตรการทางด้านภาษี การเงิน และกฎระเบียบจูงใจให้เอกชนปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เมืองบริเวณที่เสื่อมโทรมในพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจชั้นใน และประกอบกิจกรรมในพื้นที่สนับสนุนกิจกรรมบางประเภท เช่น นิคมอุตสาหกรรมและพื้นที่ป้องกันน้ำท่วม เป็นต้น

๑.๓ มุ่งสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังขาดประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ใกล้ชิดและจริงจังมีการใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดเข้มแข็งในทุกกรณีโดยให้ถือเป็นวาระแห่งกรุงเทพมหานครและแห่งชาติ

๑.๔ ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลขึ้นกับกรุงเทพมหานครเหมือนเช่นมหานครโตเกียว มหานครลอนดอน หรือมหานครยอร์กหรือเมืองมหานครอื่นๆ ทั่วโลก

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๒.๑ โครงสร้างพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการเพื่อการตรวจสอบซ่อมบำรุง ขาดมาตรฐานเรื่องความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งปลูกสร้างในงานจราจรและขนส่ง ได้แก่ โป๊ะ หรือท่าเรือสาธารณะและจุดพักผู้โดยสารสำหรับบรรดาสารณะการติดตั้งสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ อยู่ในระดับต่างกันหลายระดับ จึงทำให้ภาพของสองข้างถนนของ กทม. มีสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์รุงรังในทางปฏิบัติ การออกแบบสร้างถนนของกรุงเทพมหานครและการติดตั้งสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ขาดการประสานงานและทำไปพร้อมๆกันการบูรณาการแผนการปฏิบัติงานจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การใช้การดำเนินการในรูปคณะกรรมการอาจจะไม่เพียงพอ จะต้องบูรณาการทำงานอย่างจริงจัง

๒.๒ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของเมืองนั้น เนื่องจากกฎหมายสำคัญยังไม่มีผลบังคับใช้ และในบางเรื่องยังไม่ได้นำมาใช้อย่างจริงจัง เช่น การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย จึงยังต้องพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม เพื่อเร่งรัดให้ กรุงเทพมหานครมีเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับในการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองต่อไป สำหรับสถานการณ์โดยรวมของกรุงเทพมหานครอันเป็น

๒.๓ ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง สร้างกระบวนการที่จะให้ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครรักและผูกพันกับพื้นที่ ใช้หลักการการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชน ในการดำเนินโครงการอย่างจริงจังเช่น ในการดำเนินการเพื่อรักษาความสะอาดประชาชนผู้สร้างขยะจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะด้วยมิใช่เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเท่านั้น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดพฤติกรรมของตนเองที่ก่อให้เกิดปัญหา เช่นปัญหาการจราจรติดขัด

๒.๔ พิจารณาการจัดเก็บค่าบริการสาธารณะให้เป็นธรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยกำหนดวิธีการ และออกข้อบัญญัติการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริการสาธารณะจากผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ในลักษณะจัดเก็บให้คุ้มทุนทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ โดยเฉพาะจากโครงการป้องกันน้ำท่วมและโครงการก่อสร้างถนนและสะพาน และพิจารณาจัดเก็บค่าผ่านทางเข้าในเขตพื้นที่ที่มีการจราจรแออัด เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลลง

๒.๕ ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของเมือง เนื่องจากกฎหมายสำคัญยังไม่มีผลบังคับใช้ และในบางเรื่องยังไม่ได้นำมาใช้อย่างจริงจัง เช่น การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย จึงยังต้องพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม เพื่อเร่งรัดให้ กรุงเทพมหานครมีเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับในการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองต่อไป

๒.๖ การปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรของกรุงเทพมหานครยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่งต้องมีความถูกต้องทั้งตามหลักวิชาการ

หลักกฎหมาย ข้อพึงปฏิบัติและความพึงพอใจของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานครจึงต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านต่างๆ

๒.๗ ผลักดันการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๘ ในการจัดบริการสาธารณะนั้น เรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งหนึ่งคือพื้นที่หรือสถานที่ซึ่งในปัจจุบันที่ดินในกรุงเทพมหานครมีราคาที่สูงมาก อย่างไรก็ตามหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ต่างถือครองที่ดินจำนวนมาก แต่ด้วยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ กรุงเทพมหานครไม่สามารถนำที่ดินเหล่านั้นมาใช้ในการจัดบริการสาธารณะได้ จึงควรมหาแนวทางที่จะให้กรุงเทพมหานครได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเหล่านั้นเพื่อการจัดบริการสาธารณะที่ โดยไม่ต้องมีการซื้อขาย แต่เป็นการอนุญาตให้ใช้ระยะยาว

๒.๙ การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครนอกจากจะพิจารณาที่จะให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ใช้บริการแล้ว จะต้องมีความชัดเจนว่าขณะนี้ประชาชนผู้สูงเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มมากขึ้น ซึ่งจะต้องมีการการจัดบริการสาธารณะที่มีให้กลุ่มผู้สูงอายุได้เข้าถึงได้ง่ายด้วย

๒.๑๐ ให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ในการให้ความรู้ ข้อมูลความเคลื่อนไหวให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจร่วมกันในลักษณะ Real Time

๓. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

๓.๑ ศึกษาในรายละเอียดถึงข้อกำหนดในแต่ละด้านว่า กรุงเทพมหานครอีกอำนาจแค่ไหนเพียงใดและเชื่อมโยงกับหน่วยงานใดบ้าง ปัจจัยแห่งความสำเร็จอื่นๆ ในการจัดบริการสาธารณะมีอะไรบ้าง และจะสามารถดำเนินการอย่างรวดเร็วและถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างไร เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๓.๒ ศึกษากระบวนการเฉพาะด้านที่จะสนับสนุนให้การจัดบริการสาธารณะได้ดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ ได้แก่ กระบวนการเรื่องการจัดหาและจัดสรรงบประมาณในรูปแบบอื่นๆ กระบวนการสร้างสำนึกและความรับผิดชอบของประชาชน กระบวนการเตรียม การคัดเลือกบุคลากรและพัฒนาบุคลากร เพื่อเข้าสู่ระบบในการดำเนินโครงการจัดบริการสาธารณะ

โดยสรุปแล้วหากกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางข้างต้น ก็จะทำให้การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เกิดความต่อเนื่อง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแลสาธารณประโยชน์ทั้งหลาย รวมทั้งมีความทันสมัยสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและมีความเป็นสากล สัมกับเป็นมหานครระดับโลก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

นันทวัฒน์ บรมานันท์. มาตรฐานใหม่ของการจัดบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

บรรจบ กาญจนกุล. กฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓.

ปฐม มณีโรจน์. ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๖.

ประยูร กาญจนกุล. กฎหมายปกครองพระนคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๙๑.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

เกรียงพล พัฒนรัฐ. “การจัดการเมือง ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมืองและความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นต่อบทบาทของผู้ว่าราชการ”. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

จิราภา แจ้งใจดี. “การกระจายอำนาจการบริการสาธารณะในท้องถิ่นไทย: กรณีศึกษาการขนส่งโดยสารรถประจำทางในรูปแบบผสมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”. วิทยานิพนธ์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.

จันทร์จีรา อินตะนนท์. “คุณภาพการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๑.

เทพศักดิ์ บุญรัตน์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์, ศศ.ม. กรุงเทพฯ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๖.

นิลุบล เพ็งพานิช. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการให้บริการของสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙.

อดิศรา เกิดทอง. “การประเมินประสิทธิผลของการให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์”. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖.

อนิรุทธ์ ตันติภักดิ์. “การให้บริการสาธารณะของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม”. วิทยานิพนธ์, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ๒๕๕๔

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ยุทธศาสตร์และประเมินผลกรุงเทพมหานคร, สำนัก. “รายงานการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการบริหารตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร”. ๒๕๕๗.

ยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร,สำนัก. “รายงานสถิติ กรุงเทพมหานคร”.๒๕๕๕.

ยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร,สำนัก. “งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕” เอกสารข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร.๒๕๕๕ .

ยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร,สำนัก. “เอกสารแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๓)”. ๒๕๕๒.

ยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร,สำนัก. “แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)”.๒๕๕๖.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การประชุม Rio+๒๐ โอกาสแห่งประวัติศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”, (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://vovworld.vn/th-TH>, ๒๐๑๓.

ภาษาต่างประเทศ

JOURNALS / PAPERS/ NEWS PAPER

Measuring the World City Network: New Results and Developments, P.J. Taylor in association with P. Ni, B. Derudder, M. Hoyler, J. Huang, F. Lu, K. Pain^{*}, F. Witlox, X. Yang, D. Bassens and W. Shen

INTERNETS

The official website of the Tokyo Metropolitan Government (TMG). “Long-term vision for Tokyo”. (Online). Available: www.metro.tokyo.jp/ENGLISH

"Suggest a new model for the cooperative regional development policy with private-public governance to realize region-specific development" (Online). Available: <http://english.seoul.go.kr>

“New York City regional Economic Development council Strategic Plan”,2011 (Online). Available: <http://www.ny.gov/>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางเสาวภาคย์ กระจ่างยุทธ
วัน เดือน ปีเกิด	๑ มิถุนายน ๒๕๐๔
การศึกษา	โรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) สาขาการวิเคราะห์ทางสังคม
ประวัติการทำงาน	นักสังคมสงเคราะห์กรุงเทพมหานคร นักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร หัวหน้ากลุ่มงานต่างประเทศ ๑ กองการต่างประเทศ กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ตรวจราชการสูง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การจัดการบริการสาธารณสุขของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก
ผู้วิจัย นางสาวภาควัย กระจ่างยุทธ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗
ตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการสูง กรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเคลื่อนไหวของโลกในปัจจุบันเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดระเบียบโลกใหม่ที่ส่งผลให้สังคมของประเทศทั่วโลกต่างต้องเปิดรับการค้าและการลงทุนเสรี กลายเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีความเชื่อมโยงและพึ่งพากันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง ทำให้เกิดการถ่ายทอดทักษะความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดการกระจายตัวทางเศรษฐกิจ จนนำไปสู่การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม รวมทั้งนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยและความร่วมมือกันมากยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งลักษณะความร่วมมือที่เกิดขึ้นเหล่านี้ได้เริ่มจากระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับท้องถิ่น โดยในปัจจุบัน เมืองหลวงและเมืองใหญ่ของประเทศต่างๆ จำเป็นต้องขยายบทบาทและขอบเขตการบริหารจัดการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จัดบริการสาธารณสุขให้แก่ประชาชนของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งส่งผลให้กรุงเทพมหานครหมาย ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะต้องเป็นองค์กรหลักในการจัดการบริการสาธารณสุขให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร และหมายรวมถึงการที่กรุงเทพมหานครจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพให้สามารถจัดการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว กรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและความรู้ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในการใช้บริการสาธารณสุขที่เพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองของประเทศ ทำให้กรุงเทพมหานครเติบโตเป็นมหานครและเป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และระดับโลก โดยมีปัจจัยที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นมหานครระดับโลก ได้แก่การมีสนามบินนานาชาติ ด้านการคมนาคมขนส่งมีเส้นทางยกระดับที่เชื่อมโยงทั่วกรุงเทพมหานคร มีรถไฟฟ้าทั้งบนดินและใต้ดิน ในด้านสังคม กรุงเทพมหานครมีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมแสดงถึงความเป็นเมืองนานาชาติ มีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยนานาชาติที่ขยายตัวและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นเมืองที่มีหน่วยงานด้านการต่างประเทศจำนวนมากตั้งอยู่ อย่างไรก็ตามด้วยกระแสการเคลื่อนตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้น การปฏิบัติงานที่ซับซ้อนมากขึ้นแต่มีเวลาน้อยลง ดังนั้น กรุงเทพมหานครจะต้องมีการดำเนินการทุกมิติเพื่อให้การจัดการบริการสาธารณสุขสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงโดยเฉพาะด้าน

เศรษฐกิจและสังคมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหารูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่ควรจะเป็น และเหมาะสมกับกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครในฐานะมหานครระดับโลก
๔. เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาที่กรุงเทพมหานคร และภารกิจของกรุงเทพมหานครที่กฎหมายกำหนดในเรื่องการจัดบริการสาธารณะ ทั้งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ.๒๕๔๒ อำนาจและระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี เฉพาะส่วนของการจัดบริการสาธารณะด้านการจราจรขนส่ง ด้านการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทางกายภาพ โดยจะเป็นการอธิบายในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากในภารกิจหนึ่งๆ มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อกำหนดบทบาทที่ผู้บริหารและบุคลากรของกรุงเทพมหานครรับรู้ร่วมกันและจะนำไปสู่กรอบทิศทางดำเนินการในอนาคตต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย

๑. การรวบรวมข้อมูล
 - ๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการโดยการรวบรวมข้อมูลจะเป็นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงทุติยภูมิ เรื่องผลการดำเนินการของกรุงเทพมหานครตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร จากข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี
 - ๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก กับผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ถึงความคาดหวังและแผนที่กำหนดไว้ในการจัดบริการสาธารณะในฐานะมหานครระดับโลก ทั้งในส่วนของผู้กำหนดนโยบายหลัก ซึ่งจะเป็นส่วนของข้าราชการการเมือง และส่วนของผู้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนของหน่วยงาน ที่จะตอบสนองต่อนโยบายต่างๆ ซึ่งจะเป็นส่วนของผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ โดยมีรายการผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร/ผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักการโยธากรุงเทพมหานครและ ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการประมวลแผน อำนาจหน้าที่ แนวนโยบาย เปรียบเทียบกับมหานครระดับโลก ซึ่งได้แก่ มหานครนิวยอร์ก มหานครโตเกียวและกรุงโซล และ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย

๑. สภาพทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน นั้น จะพบว่ากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กำหนดตามกฎหมายที่ต้องจัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดการรักษาความสะอาด และสิ่งแวดล้อม การจัดการจราจรและขนส่ง และการจัดการด้านกายภาพต่างๆ โดยกรุงเทพมหานคร มีแผนงานและงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินการทั้งด้านการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม การจัดการจราจรและขนส่งและ การปรับปรุงทางกายภาพที่มุ่งเน้นประโยชน์สาธารณะ

๒. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษาจะ เห็นได้ว่า ปัญหาในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการ การประสานความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในเรื่องความร่วมมือของประชาชน ความตระหนัก ทศนคติและความเข้าใจของประชาชน ปัญหาเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณ และ ปัญหาเรื่องความสามารถเฉพาะทางของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

๓. แนวทางที่เหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครนั้น เมื่อพิจารณา ในแง่นโยบายและแผน ถือได้ว่ามีความใกล้เคียงกับมหานครระดับโลก แต่หากกรุงเทพมหานครจะให้การ ดำเนินการต่างๆเกิดประสิทธิภาพแลประสิทธิผลจะต้องให้ความสำคัญกับหลักประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน เพิ่มศักยภาพขององค์กรในการ นำระบบสารสนเทศมาใช้อย่างจริงจัง

๔. ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครซึ่ง สรุปลได้ว่า รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานคร รัฐบาลควรมีแนวทางที่จะให้กรุงเทพมหานครได้แสวงหางบประมาณในการดำเนินโครงการต่างๆ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ต้องมีความชัดเจนในการประสานงานระดับปฏิบัติจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน และภาคประชาชนต้องตระหนักและมีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ผลักดันในพระราชบัญญัติกระจายอำนาจมีผลในทางปฏิบัติและครบถ้วน โดยเร็ว รวมทั้งระบุเรื่องขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนของกรุงเทพมหานคร การพิจารณาอำนาจในการสอบสวนให้กับเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินการต่างๆรวดเร็วยิ่งขึ้น การโอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอยู่ภายใต้การกำกับของกรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง

๑.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ โดย ให้เอกชนมีส่วนร่วมลงทุนในการให้บริการสาธารณะ เช่น ถนน สะพาน รถประจำทางบางพื้นที่

โครงการน้ำสะอาด บริการเก็บขยะและกำจัดสิ่งปฏิกูล การวางระบบระบายน้ำและกำจัดน้ำเสีย โดยวิธีการให้สัมปทาน ให้เช่า หรือว่าจ้างให้จัดบริการบางส่วนหรือทั้งหมดให้รัฐบาลและเอกชนร่วมกัน จัดหาที่ดิน และระดมเงินจัดตั้งเป็นกองทุนพัฒนาสวนสาธารณะขึ้นระดมเงินจากภาคเอกชน และกำหนดบทบาทของสถาบันการเงินภายในประเทศให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ โดยการผ่อนปรนเงื่อนไขและการปล่อยสินเชื่อในรูปโครงการพัฒนาให้มาก

๑.๓ กำหนดนโยบายที่มุ่งสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมของ กรุงเทพมหานคร ซึ่งยังขาดประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ใกล้ชิดและจริงจัง มีการใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดเข้มแข็งในทุกกรณีโดยให้ถือเป็นวาระแห่งกรุงเทพมหานครและแห่งชาติ

๑.๔ ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลขึ้นกับกรุงเทพมหานครเหมือนเช่นมหานคร โตเกียว มหานครลอนดอน หรือมหานครปารีสหรือเมืองมหานครอื่นๆ ทั่วโลก

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๒.๑ โครงสร้างพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการเพื่อการตรวจสอบซ่อมบำรุง ขาดมาตรฐานเรื่องความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งปลูกสร้างในงานจราจรและขนส่ง ได้แก่ โป๊ะ หรือท่าเรือสาธารณะและจุดพักผู้โดยสารสำหรับรถโดยสารสาธารณะการติดตั้งสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ อยู่ในระดับต่างกันหลายระดับ จึงทำให้ภาพของสองข้างถนนของ กทม. มีสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์รุงรังในทางปฏิบัติ การออกแบบสร้างถนนของกรุงเทพมหานครและการติดตั้งสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ขาดการประสานงานและทำไปพร้อมๆกันการบูรณาการแผนการปฏิบัติงานจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การใช้การดำเนินการในรูปคณะกรรมการอาจจะไม่เพียงพอ จะต้องบูรณาการทำงานอย่างจริงจัง

๒.๒ ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของเมือง เนื่องจากกฎหมายสำคัญยังไม่มีผลบังคับใช้ และในบางเรื่องยังไม่ได้นำมาใช้อย่างจริงจัง เช่น การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย จึงยังต้องพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม เพื่อเร่งรัดให้กรุงเทพมหานครมีเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับในการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองต่อไป สำหรับสถานการณ์โดยรวมของกรุงเทพมหานครอันเป็น

๒.๓ ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง สร้างกระบวนการที่จะให้ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครรักและผูกพันกับพื้นที่ ใช้หลักการการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชน ในการดำเนินโครงการอย่างจริงจังเช่น ในการดำเนินการเพื่อรักษาความสะอาดประชาชนผู้สร้างขยะจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะด้วยมิใช่เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเท่านั้น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดพฤติกรรมของตนเองที่ก่อให้เกิดปัญหา เช่นปัญหาการจราจรติดขัด

๒.๔ พิจารณาการจัดเก็บค่าบริการสาธารณะให้เป็นธรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับผิดชอบ โดยกำหนดวิธีการ และออกข้อบัญญัติการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริการสาธารณะจากผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ในลักษณะจัดเก็บให้ค้ำทุบทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ โดยเฉพาะจากโครงการ

ป้องกันน้ำท่วมและโครงการก่อสร้างถนนและสะพาน และพิจารณาจัดเก็บค่าผ่านทางเข้าในเขตชั้นในที่มีการจราจรแออัด เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลลง

๒.๕ ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในการรักษาสิ่งแวดล้อมของเมือง เนื่องจากกฎหมายสำคัญยังไม่มีผลบังคับใช้ และในบางเรื่องยังไม่ได้นำมาใช้อย่างจริงจัง เช่น การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย จึงยังต้องพิจารณากำหนดแนวทางที่เหมาะสม เพื่อเร่งรัดให้กรุงเทพมหานครมีเครื่องมือสำคัญในการควบคุม กำกับในการรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองต่อไป

๒.๖ การปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรของกรุงเทพมหานครยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดซึ่งต้องมีความถูกต้องทั้งตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย ข้อพึงปฏิบัติและความพึงพอใจของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานครจึงต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านต่างๆ

๒.๗ ผลักดันการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๘ ในการจัดบริการสาธารณะนั้น เรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งหนึ่งคือพื้นที่หรือสถานที่ซึ่งในปัจจุบันที่ดินในกรุงเทพมหานครมีราคาที่สูงมาก อย่างไรก็ตามหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ต่างถือครองที่ดินจำนวนมาก แต่ด้วยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ กรุงเทพมหานครไม่สามารถนำที่ดินเหล่านั้นมาใช้ในการจัดบริการสาธารณะได้ จึงควรหาแนวทางที่จะให้กรุงเทพมหานครได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินเหล่านั้นเพื่อการจัดบริการสาธารณะ โดยไม่ต้องมีการซื้อขาย แต่เป็นการอนุญาตให้ใช้ระยะยาว

๒.๙ การจัดบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครนอกจากจะพิจารณาที่จะให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ใช้บริการแล้ว จะต้องมีความชัดเจนว่าขณะนี้ประชาชนผู้สูงเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มมากขึ้น ซึ่งจะต้องมีการการจัดบริการสาธารณะที่มีให้กลุ่มผู้สูงอายุได้เข้าถึงได้ง่ายด้วย

๓. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติควรจะมีการศึกษากระบวนการเฉพาะด้านที่จะสนับสนุนให้การจัดบริการสาธารณะได้ดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ ได้แก่ กระบวนการเรื่องการจัดหาและจัดสรรงบประมาณในรูปแบบอื่นๆ กระบวนการสร้างสำนึกและความรับผิดชอบของประชาชน กระบวนการเตรียม การคัดเลือกบุคลากร และพัฒนาบุคลากร เพื่อเข้าสู่ระบบในการดำเนินโครงการจัดบริการสาธารณะ